

***PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
W CIECHANOWIE***

***OCENA STANU
SANITARNEGO
POWIATU CIECHANOWSKIEGO
ZA 2020 ROK***

CIECHANÓW - LUTY - 2021 ROK

Zdrowie publiczne jest nauką i sztuką zapobiegania chorobom, przedłużania życia, promowania zdrowia i sprawności fizycznej poprzez zorganizowane wysiłki na rzecz higieny środowiska, kontroli chorób zakaźnych, szerzenia zasad higieny osobistej, organizowania służb medycznych i opiekuńczych w celu wczesnego rozpoznawania, zapobiegania i leczenia oraz rozwijania takich mechanizmów społecznych, które zapewnią każdemu standard życia umożliwiający zachowanie i umacnianie zdrowia.

Charles Edward Amory Winslow

SZANOWNI PAŃSTWO,

realizując ustawowy obowiązek, wynikający z dyspozycji art. 12a ust. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, przedkładam Państwu coroczną informację o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu ciechanowskiego za 2020 r.

Ustawa o Państwowej Inspekcji Sanitarnej w art. 1 konstituuje Państwową Inspekcję Sanitarną jako instytucję nadzoru w zakresie zdrowia publicznego. Celem sprawowanego nadzoru jest ochrona zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Państwowa Inspekcja Sanitarna prowadzi również działalność oświatowo- zdrowotną w zakresie promocji zdrowia, w tym zdrowego stylu życia, realizując programy krajowe, wojewódzkie, regionalne, a także lokalne.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ciechanowie realizował zadania zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego – „Planem zasadniczych przedsięwzięć” na 2020 rok, zawierającym główne kierunki działania, zasadnicze zamierzenia oraz harmonogram nadzoru nad obiektami. Podobnie jak w latach poprzednich szczególną uwagę zwracano na zagadnienia wpływające w istotny sposób na zdrowie ludzi:

- występowanie chorób zakaźnych na terenie powiatu
- jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi
- bezpieczeństwo zdrowotne żywności i żywienia
- przestrzeganie warunków higienicznych w środowisku pracy i środowisku nauczania i wychowania
- edukację zdrowotną i promocję zdrowia.

Realizując swoje zadania, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ciechanowie

współpracował ze Starostą Ciechanowskim. Współpraca dotyczyła w szczególności zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, działań antykrzysowych oraz promocji zdrowia. Zadania realizowane były również we współpracy z Komendantem Powiatowym Państwowej Straży Pożarnej, Policji, placówkami oświatowo wychowawczymi. Prowadzono także współpracę z lokalnymi mediami – prasą, radiem. Współpraca ta w znaczący sposób wpływa na zwiększenie efektywności działań podejmowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ciechanowie w zakresie zdrowia publicznego w powiecie ciechanowskim.

Z poważaniem

**Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Ciechanowie**

Joanna Zaręba

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHORÓB ZAKAŻNYCH ORAZ STAN SANITARNY PODMIOTÓW LECZNICZYCH

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

Sprawowanie nadzoru epidemiologicznego jest podstawowym zadaniem działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Zadanie to realizowane jest głównie przez pion epidemiologii, który każdego roku wdraża i kontroluje programy zapobiegania i zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych, w tym prowadzi nadzór nad wykonywaniem szczepień ochronnych, które są skuteczną formą zapobiegania chorobom zakaźnym, a także opracowuje i ocenia stan sanitarny podmiotów działalności leczniczej. W 2020r. rejestracja zgłoszonych zachorowań na choroby zakaźne odbywała się wzorem lat ubiegłych w oparciu o aktualne definicje przypadków chorób zakaźnych opracowanych na potrzeby nadzoru epidemiologicznego.

W 2020. r. w Polsce ogłoszono stan epidemii wywołanej przez wirus SARS-CoV-2, który znacząco wpłynął na obraz sytuacji epidemiologicznej w całym kraju. Z uwagi na zagrożenie związane z zakażeniem wirusem SARS-CoV-2, pracownicy PSSE w Ciechanowie zostali zobligowani do podejmowania wszelkich działań mających na celu przecinanie dróg szerzenia się zakażeń wywołanych tym czynnikiem, nie tylko na terenie naszego powiatu, ale także całego województwa mazowieckiego. Niezależnie od powyższego równolegle, tak jak dotychczas, zbierano dane w zakresie zachorowalności na pozostałe **146** jednostek chorobowych, w przypadku których zaobserwowano spadek w stosunku do lat ubiegłych. Ograniczenia wprowadzone w związku z wystąpieniem epidemii, m.in. określające sposób przemieszczania się czy funkcjonowania wybranych podmiotów wpłynęły na zmniejszenie ilości rejestrowanych chorób zakaźnych przenoszonych drogą powietrzno-kropelkową, takich jak np. grypa czy ospa wietrzna.

Dane epidemiologiczne dotyczące występowania wybranych chorób zakaźnych na terenie

powiatu ciechanowskiego na przestrzeni ostatnich 6 lat zostały przedstawione w formie tabelarycznej (tab. 1).

Jednostka chorobowa	Rok					
	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Zakażenie Sars-CoV-2	2275	-	-	-	-	-
Dur brzuszny	0	0	0	0	0	0
Salmoneloza	13	24	19	26	37	36
Gronkowcowe zatrucie pokarmowe	0	0	0	0	0	0
Zatrucie pokarmowe wyw. jadem kiełbasianym	0	0	0	0	0	0
Zatrucie pokarmowe wyw. Clostridium perfringens	0	0	0	0	0	0
Czerwonka bakteryjna	0	0	0	0	0	0
Bakteryjne zakażenie jelitowe wywołane Campylobacter	0	1	0	5	1	5
Bakteryjne zakażenie jelitowe wywołane Yersinia enterocolitica	0	1	0	0	0	0
Listerioza	0	1	0	0	2	0
Zakażenie jelitowe wywołane przez rotawirusy	29	102	65	163	15	65
Zakażenie jelitowe wywołane przez norowirusy	11	22	15	1	3	3
Krztusiec	10	15	15	27	22	51
Legioneloza	0	1	0	1	0	0
Tęžec	0	0	0	0	0	0
Odra	0	1	0	0	0	0
Różyczka	0	2	0	0	0	17
Ospa wietrzna	263	573	258	713	398	706
Świnka	0	1	2	0	7	4
Inwazyjna choroba meningokokowa	0	0	0	2	0	0
Inwazyjna choroba wyw. przez Haemophilus influenzae	3	0	1	0	0	0
Inwazyjna choroba pneumokokowa	3	6	4	3	6	3
Wirusowe zapalenie wątroby typu A	0	0	0	1	0	0
Wirusowe zapalenie wątroby typu B	0	2	0	0	0	0
Wirusowe zapalenie wątroby typu C	0	17	13	1	2	2
Borelioza	11	38	20	21	22	14
Grypa	26 558	38 668	44 934	32 933	32 245	33 616

Wścieklizna	0	0	0	0	0	0
Pokąsania przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę – profilaktyka wścieklizny	8	23	19	15	20	20

Tab. 1. Dane epidemiologiczne dotyczące występowania wybranych chorób zakaźnych w powiecie ciechanowskim w latach 2015-2020.

Zakażenie SARS-CoV-2 (COVID-19)

COVID-19 to przyjęty skrót choroby, którą wywołuje koronawirus SARS-CoV-2. SARS w tym wypadku to skrót od Severe Acute Respiratory Syndrome, czyli ciężki ostry zespół oddechowy, ponieważ w ten sposób choroba się objawia. COVID-19 wywołuje jeden z koronawirusów, podobny w wielu aspektach do choroby SARS, która wystąpiła w Azji na przełomie 2002 i 2003 roku. Szacuje się jednak, że w przypadku koronawirusa zaraźliwość jest większa. Okres wylegania koronawirusa wynosi od 1 do 14 dni, średnio trwa to jednak około 5 dni. Choroba COVID-19 przenosi się drogą kropelkową, a w znacznie mniejszym zakresie przez kał. Na obecną chwilę nie ma dowodów na to, że zwierzęta domowe przenoszą chorobę, wobec czego możemy się zarazić od innej osoby bezpośrednio, pośrednio np. dotykając przedmiot, na którym znajduje się wydzielina osoby chorej, a następnie pocierając oczy, usta, nos. Dlatego w przypadku koronawirusa kluczowe jest zachowanie higieny i innych zaleceń, szczególnie w przypadku osób najbardziej narażonych, tzn. starszych i z gorszą odpornością (np. po chemioterapii). W odnotowanych przypadkach na terenie powiatu ciechanowskiego do najczęstszych objawów należały:

- - gorączka
- - duszność
- - kaszel
- - ból mięśni
- - ogólne zmęczenie
- - ból gardła
- - nagła utrata zmysłu zapachu oraz smaku.

W związku z rozprzestrzenianiem się koronawirusa na całym świecie oraz rosnącą liczbą zgonów wprowadzono na terenie całego kraju od dnia 20 marca 2020 r. stan epidemii do odwołania oraz wprowadzono obowiązek kwarantanny dla osób powracających z zagranicy. W analizowanym okresie Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ciechanowie w drodze

decyzji administracyjnej wydał **2139** decyzji nakładających obowiązek kwarantanny oraz izolacji w warunkach domowych, w tym 15 przypadków dotyczyło izolacji w warunkach domowych. W związku z zmianą przepisów od dnia 26 października 2020r. nie są wydawane decyzje administracyjne w związku z kontaktem z osobą chorą, wszystkie osoby objęte są kwarantanną, a informacje o objęciu kwarantanną umieszcza się w systemie Ewidencji Wjazdów do Polski. W 2020r. obowiązkiem kwarantanny objęto osoby powracające z zagranicy **1059** osób, natomiast w przypadku wspólnego zamieszkiwania z osobą dodatnią oraz podejrzenia zakażenia koronawirusem SARS-CoV-2 objęto kwarantanną **2567** osób. W związku z prowadzonymi dochodzeniami epidemiologicznymi **1333** osób zostało objętych nadzorem epidemiologicznym. Łącznie przeprowadzono w związku z prowadzonymi dochodzeniami epidemiologicznymi przeprowadzono **10 647** wywiadów epidemiologicznych. Pierwszy przypadek na terenie powiatu drawskiego zachorowania odnotowano w marcu 2020r.

W 2020r. na terenie powiatu ciechanowskiego odnotowano **2275** przypadków zachorowania w związku z zakażeniem SARS-CoV-2, w 250 przypadkach osoby wymagały hospitalizacji. Odnotowano 96 zgonów.

Ponadto w związku z wprowadzonym stanem epidemii w Polsce prowadzone było postępowanie administracyjne, dotyczące osób, które nie przestrzegały nakazów oraz zakazów. Wydano 13 decyzji administracyjnych o nałożeniu kar pieniężnych.

Grypa

Grypa to ostre zakażenie górnych dróg oddechowych, wywoływane przez wirusy grypy. Przyczyną corocznych, sezonowych wzrostów zachorowań na gripę w okresie jesienno-zimowym są wirusy grypy typu A i B. Zachorowania mogą przybierać postać sezonową, epidemiczną lub pandemiczną. Grypa powoduje zachorowania w każdej grupie wiekowej. Światowa Organizacja Zdrowia szacuje, że rocznie dotyczyć może 5% - 10% dorosłych i 20% - 30% dzieci. W Polsce nadzór epidemiologiczny nad gripą prowadzony jest w ciągu całego roku, ze szczególnym wzmocnieniem nadzoru wirusologicznego w okresie zwiększonej liczby zachorowań, który trwa zwykle od września do kwietnia następnego roku, przy czym szczyt zachorowań przypada między styczniem a marcem. Rejestruje się wtedy od kilkuset do kilku milionów zachorowań na gripę i choroby grypopodobne. W Polsce, jako przypadki zachorowań i podejrzeń zachorowań na gripę, rejestruje się zachorowania przebiegające pod postacią

zespołów objawów klinicznych takich jak: zachorowania grypopodobne lub ostre zakażenia górnych dróg oddechowych, zgodnie z definicjami przypadku przyjętymi dla celów nadzoru epidemiologicznego.

W 2020 r. w ramach monitoringu sytuacji epidemiologicznej grypy w powiecie ciechanowskim zarejestrowano ogółem **26 558** przypadków grypy i podejrzeń zachorowań na gripę, co stanowiło 31,3% spadek w stosunku do roku ubiegłego.

Zapadalność w całej populacji powiatu wynosiła 29 582,84/100 000, co stanowiło, podobnie jak w latach ubiegłych, ponad trzykrotnie wyższy wskaźnik od zanotowanego w populacji kraju (pop. ogółem – 8 243,84/100 000) (tab. 2).

W roku 2020 z powodu grypy i zakażeń grypopodobnych w powiecie ciechanowskim hospitalizowanych było 39 osób, z czego niespełna 80% w grupie dzieci i młodzieży w przedziale wiekowym 0-14. Nie rejestrowano zgonów z powodu grypy.

	Lata	Liczba zachorowań	Zapadalność na 100 tys.
powiat ciechanowski	2016	32 245	36 083,97
	2017	32 933	36 853,88
	2018	44 934	49 943,31
	2019	38 668	43 072,12
	2020	26 558	29 582,84
Polska	2020	3 164 446	8 243,65

Tab. 2. Zachorowania i zapadalność na gripę w powiecie ciechanowskim w latach 2016 - 2020 oraz w Polsce w 2020 r.

Pomimo, iż szczepienia przeciw grypie są jedyną i najbezpieczniejszą metodą profilaktyki przeciw tej chorobie oraz jej powikłaniom, a także pomimo udowodnionej skuteczności i powszechnej dostępności na rynku szczepionek przeciwko grypie sezonowej, w sezonie 2019/2020 zaszczepiło się 2,2% populacji powiatu ciechanowskiego (1 973 osób).

Choroby przenoszone drogą pokarmową

Na terenie powiatu ciechanowskiego w okresie od 01.01.2020r. do 31.12.2020r. nie odnotowano ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową. Sytuację epidemiologiczną ognisk przenoszonych drogą pokarmową należy uznać za korzystną w analizowanym okresie.

Salmoneloza

Zarówno w powiecie ciechanowskim jak i w Polsce wśród przyczyn zatruć pokarmowych nadal najczęstszą jest zakażenie wywołane odzwierzęcymi pałeczkami jelitowymi Salmonella. W roku 2020 na naszym terenie podobnie jak w latach ubiegłych dominującym szczepem był Enteritidis, który stanowił ponad 69% wszystkich przypadków. W 2020 r. w naszym powiecie potwierdzono 13 zachorowań wywołanych tą bakterią. Stanowi to 48% spadek w stosunku do roku poprzedniego, kiedy liczba ta wyniosła 25 przypadków.

Zachorowania miały charakter rozproszony – występowały równomiernie wśród różnych grup wiekowych (5 przypadków u dzieci do lat 9, 2 przypadki w grupie wiekowej 10-19, 1 przypadek w grupie wiekowej 30-39, 2 przypadki w grupie wiekowej 50-59, 3 przypadki u osób powyżej 60 r.ż.). Ponad 61% zachorowań dotyczyło mieszkańców wsi (8 przypadków).

Zapadalność na salmonelozę w naszym powiecie kształtowała się na poziomie 27,8/100 000 i była zbliżona do wskaźnika dla populacji całego kraju, gdzie wynosiła 24,3/100 000 (tab. 3).

	Lata	Liczba zachorowań	Zapadalność na 100 tys.
powiat ciechanowski	2015	36	39,69
	2016	37	41,41
	2017	26	29,1
	2018	19	21,1
	2020	13	14,5
Polska	2020	5 270	13,73

Tab. 3. Zachorowania i zapadalność na salmonelozę na terenie powiatu ciechanowskiego w latach 2016-2020 oraz w Polsce w 2020 r.

Inne choroby odzwierzęce

Borelioza z Lyme

Borelioza z Lyme jest najczęściej występującą chorobą odkleszczową w Polsce i Europie, wywołaną przez krętaki z rodzaju Borrelia burgdorferi. Choroba ta jest przenoszona przez kleszcze z rodzaju Ixodes, a rezerwuarem dla tego drobnoustroju są dzikie i domowe zwierzęta, gryzonie, drobne ssaki oraz ptaki. Borelioza występuje na całej półkuli północnej, ale także w Australii. Obszar całej Polski uznawany jest za terytorium endemiczne dla tej choroby, co

oznacza, że kleszcze będące wektorami krętków z rodzaju *Borrelia* są obecne na terenie całego kraju.

W powiecie ciechanowskim, podobnie jak w całym kraju, z roku na rok obserwuje się rosnącą liczbę zachorowań na boreliozę. W 2020 r., w porównaniu do roku ubiegłego zaobserwowano ok. 71% spadek liczby zachorowań, tj. z 38 zarejestrowanych w 2019 r. do 11 przypadków w roku 2020 r. Zapadalność na boreliozę w naszym powiecie wynosiła 12,25/100 000 i była ok. 62% niższa niż w populacji całego kraju (zap. 32,63/100 000).

Zmniejszona liczba zachorowań na boreliozę spowodowana jest ograniczeniami w zakresie przemieszczania się wprowadzonymi na czas pandemii koronawirusa. Zakaz wychodzenia z domu przez długi czas, a następnie zakaz wchodzenia do lasów spowodowały, że ludzie nie byli narażeni na kontakt z kleszczem.

Styczność, narażenie na wściekliznę – potrzeba szczepień

Obok boreliozy nadal istotnym problemem jest stała i stosunkowo wysoka liczba osób narażonych rok rocznie na kontakt ze zwierzętami podejrzanymi o zakażenie wirusem wścieklizny, wśród których przypadki na terenie Polski się zdarzają, choć są to pojedyncze zachorowania. Ostatnie przypadki wścieklizny u człowieka w Polsce miały miejsce w 2000r. i 2002 r.

W powiecie ciechanowskim w roku 2020 zarejestrowano 50 przypadki pokąsań, tj. o 39 mniej niż w roku ubiegłym (82 przypadki w roku 2019) - 8 przypadków dotyczyło osób pokąsanych przez zwierzęta nieznane, wobec czego były poddane cyklowi szczepień p/wściekliznie. Należy zauważyć, iż najczęstszą przyczyną podejmowania szczepień u ludzi stanowiły pokąsania przez zwierzęta domowe, głównie psy i koty. Odnotowano 1 przypadek hospitalizacji pokąsanego.

W trakcie prowadzonego nadzoru epidemiologicznego współpracowano z Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Ciechanowie, którego na bieżąco informowano o wystąpieniu pokąsań. Powiatowy Lekarz Weterynarii przysyłał informacje o wykluczeniu podejrzenia wystąpienia wścieklizny u obserwowanych zwierząt oraz o wynikach obserwacji, które następnie były przekazywane osobom pokąsanym. Należy podkreślić, że problem pokąsań przez zwierzęta domowe bez nadzoru utrzymuje się od wielu lat.

Choroby wieku dziecięcego

Odra

W okresie od 01.01.-31.12.2020r. w powiecie ciechanowskim nie odnotowano żadnego przypadku zachorowania na odrę. W 2019r. odnotowano 1 przypadek zachorowania. Należy uznać tę sytuację za bardzo korzystną w świetle obserwowanej w 2019r. dynamicznej sytuacji epidemiologicznej w zakresie zachorowań na odrę w kraju.

Ostre porażenie wiotkie do 14 r.ż.

W analizowanym okresie nie odnotowano zachorowań na ostre porażenia wiotkie do 14r.ż. Analogicznie w 2019r. również nie odnotowano zachorowań.

Krztusiec

Krztusiec jest bakteryjną chorobą zakaźną wywoływaną przez pałeczkę krztuśca Bordetella pertusis. Choroba przenosi się drogą oddechową i jest bardzo zaraźliwa, w wyniku kontaktu z chorą osobą zakażeniu ulega do 90% nieuodpornionych osób. W przypadku osób dorosłych zachorowanie ma niecharakterystyczną postać przewlekłego, utrzymującego się powyżej 2 tygodni kaszlu. U dzieci występują natomiast objawy, od których krztusiec wzięł swoją nazwę: napadowy, duszący kaszel kończący się z charakterystycznym świszczącym wdechem, któremu mogą towarzyszyć wymioty. U niemowląt poniżej 6 miesiąca życia zachorowania mają wyjątkowo ciężki przebieg i mogą kończyć się zgonem.

W 2020 w powiecie ciechanowskim sytuacja w zakresie krztuśca była stabilna - zanotowano **10** przypadków, tj. 33,3% przypadków mniej niż w roku ubiegłym (2019 r. – 15 przyp.). Zapadalność na tę chorobę w naszym powiecie wynosiła ok. 11,1/100 000 i od lat utrzymuje się na wielokrotnie wyższym poziomie niż w populacji całego kraju (zap. w Polsce w 2020 r. – 1,94/100 000) (tab. 4). W Polsce zaobserwowano 54% spadek w ilości rejestrowanych przypadków w stosunku do roku ubiegłego - roku 2020 zarejestrowano **1629** zachorowań na krztusiec.

	Lata	Liczba zachorowań	Zapadalność na 100 tys.
powiat ciechanowski	2016	22	24,6
	2017	27	30,2
	2018	15	16,7
	2019	15	16,7
	2020	10	11,1
Polska	2020	743	1,94

Tab. 4. Zachorowania i zapadalność na krztusiec w powiecie ciechanowskim w latach 2016-2020 oraz w Polsce w 2020 r.

Ospa wietrzna

W 2020 roku w porównaniu z 2019 r. w powiecie ciechanowskim zanotowano 54,1% spadek liczby zarejestrowanych przypadków zachorowań na ospę wietrzną z **573** w roku 2019 do **263** w roku 2020. Zapadalność w powiecie wynosiła 292,95/100 000 i była wyższa od zapadalności w populacji ogólnopolskiej (zap. 185,98/100 000) (tab. 5). Zachorowania miały charakter środowiskowy i konkretyzowały się w grupach przedszkolnych i szkolnych z terenów całego powiatu.

	Lata	Liczba zachorowań	Zapadalność na 100 tys.
powiat ciechanowski	2016	398	445,38
	2017	713	797,88
	2018	258	286,76
	2019	573	638,26
	2020	263	292,95
Polska	2020	71 392	185,98

Tab. 5. Zachorowania i zapadalność na ospę wietrzną w powiecie ciechanowskim w latach 2016 - 2020 oraz w Polsce w 2020r.

Świnka/nagminne zapalenie przyusznic

W okresie od 01.01.-31.12.2020 r. w powiecie ciechanowskim nie odnotowano żadnego przypadku zachorowania na świnkę. W analogicznym 2019 r. odnotowano 1 przypadek zachorowania. W przypadku odrzy, świnki i różyczki obserwuje się niską zapadalność w związku z wprowadzeniem drugiego szczepienia p/odrze, śwince i różyczce.

Nadzór nad realizacją szczepień ochronnych

W ramach nadzoru nad realizacją szczepień w 2020 roku zaplanowano działalność kontrolną obejmującą 21 punktów szczepień, z uwzględnieniem oddziału noworodkowego funkcjonujących wyłącznie w placówkach opieki zdrowotnej. Do czasu ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 odbyły się zgodnie z planem 4 kontrole. Punkty szczepień spełniały wymagania, jakim powinny odpowiadać gabinety o charakterze zabiegowym oraz zapewniały warunki zasad łańcucha chłodniczego wymaganego podczas transportu i przechowywania szczepionek.

W dniu 20 marca 2020 r. Minister Zdrowia oraz Główny Inspektor Sanitarny wraz z konsultantami krajowymi w dziedzinie epidemiologii, medycyny rodzinnej, neonatologii i pediatrii zarekomendowali odroczenie szczepień obowiązkowych w ramach Programu Szczepień Ochronnych u dzieci na 30 dni. Od 18 kwietnia 2020 r. wznowiono bieżącą realizację wszystkich szczepień obowiązkowych w ramach Programu Szczepień Ochronnych u dzieci, z zachowaniem zasad bezpieczeństwa przeciwepidemicznego w czasie szczepienia.

Stan zaszczepienia dzieci i młodzieży

Na podstawie analizy sprawozdania rocznego ze szczepień ochronnych MZ-54 w 2020 roku szczepieniami wg Programu Szczepień Ochronnych objęto 17483 osób podlegających do szczepień, tj. 64 mniej niż w roku ubiegłym (17 547). Stan uodpornienia populacji dziecięco-młodzieżowej od lat utrzymuje się na poziomie powyżej 95%, co zapewnia odporność populacyjną.

Poniżej w tabeli przedstawiono stan uodpornienia populacji dziecięco-młodzieżowej 0 – 19 lat (wyrażony w %) w powiecie ciechanowskim w latach 2016-2020.

Rodzaj szczepienia	2016	2017	2018	2019	2020
błonica - tężec	99,70	99,72	99,43	99,33	99,44
krztusiec	99,70	99,70	99,28	99,21	99,44
poliomyelitis	99,60	99,58	98,83	98,65	100,00
WZW typu B	99,70	99,66	99,02	98,82	98,20
odra- świnka- różyczka	98,50	98,50	97,05	98,69	91,43
Hib	99,30	99,25	98,15	98,00	97,43
Gruźlica (noworodki)	99,05	99,24	99,16	98,83	99,24

Tab. 7. Stan uodpornienia populacji dziecięco- młodzieżowej 0 – 19 lat (wyrażony w %) w powiecie ciechanowskim w latach 2016-2020

Szczepienia były realizowane zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych. Średnio u ok. 50% dzieci do 2 roku życia do szczepień były wykorzystywane szczepionki skojarzone, zalecane do uodpornienia. Niepożądanym zjawiskiem jest rezygnacja części rodziców ze szczepień u ich dzieci. W 2020 r. odnotowano 94 dzieci, których rodzice, pomimo wezwań na szczepienia uchylający się od szczepień nie zgłaszają się z dziećmi na szczepienia. Lekarz realizujący szczepienia obowiązkowe dołączał do kwartalnego sprawozdania z przeprowadzonych szczepień ochronnych listę osób, które mimo ciążącego na nich obowiązku nie podały się szczepieniom ochronnym. Pracownik inspekcji sanitarnej podejmował czynności wyjaśniające przyczyny uchylania się od obowiązku szczepień - współpracując w tym zakresie z lekarzem, pielęgniarką realizującymi szczepienia, prowadząc rozmowy z rodzicami nie zgłaszającymi się z dzieckiem na szczepienia. Ponadto wystosowano do opornych rodziców pisma wyjaśniające wątpliwości związane ze szczepieniami, z którymi rodzice zwrócili się do PPIS w Ciechanowie w odpowiedzi na zawiadomienia przypominające o obowiązku poddania dzieci szczepieniom.

Niepożądane odczyny poszczepienne (NOP)

Na terenie powiatu ciechanowskiego w roku 2020 do PPIS zgłoszono łącznie 4 przypadki wystąpienia niepożądanego odczynu poszczepiennego (NOP), z czego jeden został zakwalifikowany jako łagodny, dwa jako poważny i jeden ciężki. W wyniku przeprowadzonego dochodzenia ustalono, że dzieci wróciły do pełnego zdrowia.

Najważniejszym celem zdrowotnym szczepień ochronnych jest zapobieganie

określonemu zakażeniu lub chorobie zakaźnej u zaszczepionej osoby lub populacji. Uodpornienie czynne dzieci w Polsce wykonywane jest głównie w drodze realizacji Programu Szczepień Ochronnych. Wykonawstwo szczepień ochronnych w powiecie drawskim utrzymuje się od wielu lat na wysokim poziomie.

Realizacja szczepień ochronnych w ramach Programu Szczepień Ochronnych ma wpływ na sytuację epidemiologiczną nadzorowanego terenu, w szczególności przyczynia się do spadku liczby zachorowań na choroby zakaźne i spadku liczby występujących powikłań po przebytej chorobie. Wysokie odsetki szczepionych osób w powiecie ciechanowskim w ramach bezpłatnych szczepień obowiązkowych pozwalają sądzić, że istnieje społeczna akceptacja szczepień. Konieczne jest dołożenie starań, aby jej nie utracić. Pomimo sukcesywnie prowadzonych działań edukacyjnych w stosunku do rodziców uchylających się od obowiązku poddania dziecka szczepieniom ochronnym od kilku lat utrzymuje się tendencja wzrostowa osób (najczęściej rodziców dzieci) uchylających się od tego ustawowego obowiązku. Wobec powyższego w celu utrzymania odporności zbiorowskiej populacji kontynuowane są działania informacyjne, a w przypadku uporczywego uchylania się od obowiązku poddania dzieci szczepieniom ochronnym wdrażane będzie postępowanie egzekucyjne, które zgodnie z właściwością kierowane jest do Wojewody Mazowieckiego. Choroby zakaźne, którym zapobiega się za pomocą szczepień ochronnych, są nadal realnym zagrożeniem, zwłaszcza dla dzieci. Sytuacja epidemiologiczna takich chorób, jak: gruźlica, błonica, krztusiec, tężec, poliomyelitis, odra, różyczka i świnka, wirusowe zapalenie wątroby typu B, pneumokoki zależy jest od poziomu realizacji szczepień ochronnych. Skuteczność działania szczepionek zależy między innymi od zachowania prawidłowego cyklu szczepień i odstępów czasu między kolejnymi dawkami szczepień. Niezbędna jest do tego ścisła współpraca między lekarzem i pielęgniarką oraz stałe uświadamianie rodzicom celowości prowadzonych szczepień.

Stan sanitarno-higieniczny podmiotów leczniczych

Kontrole przeprowadzane przez pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie higieny lecznictwa w podmiotach wykonujących działalność leczniczą obejmują zagadnienia dotyczące: funkcjonalności obiektów i stanu ich dostosowania do wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia z 26.06.2012 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą.

Nadzór nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą w powiecie ciechanowskim w 2020 r. przedstawiono w poniższej tabeli.

Rodzaj obiektu	Ilość obiektów nadzorowanych	Ilość przeprowadzonych kontroli	Liczba obiektów o złym stanie	
			porządkowym	technicznym
SPZOZ Specjalistyczny Szpital Wojewódzki	1	1	0	1
Zakład opiekuńczo - leczniczy	1	0	0	0
Podmioty lecznicze – w tym przychodnie	42	4	0	0
Praktyki zawodowe (lekarskie niezabieg.)	84	0	0	0
Praktyki zawodowe (lekarskie zabiegowe, w tym gab. stomatolog.)	42 (38)	3 (3)	0	0
Inne podmioty lecznicze	7	1	0	0
Razem	177	9	0	1

Tab. 8 Nadzorowane podmioty wykonujące działalność leczniczą w powiecie ciechanowskim w 2020 r.

Stan techniczny i funkcjonalność podmiotów leczniczych

W 2020 r. pod nadzorem Stacji znajdowało się **177** obiektów, w których z powodu wystąpienia stanu epidemii wywołanej wirusem SARS-CoV-2 zrealizowano jedynie 9 spośród 100 zaplanowanych kontroli. Kontrole przeprowadzano w następujących podmiotach:

- Szpital (1)
- Grupowa Praktyka Lekarska Dentystyczna (1)
- Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Lekarska (1)
- Indywidualna Praktyka Lekarska (1)
- Zakład Rehabilitacji Leczniczej (1)
- Przychodnie (4).

Stan techniczny, sanitarny i funkcjonalny ww. podmiotów leczniczych nie budził zastrzeżeń. W przypadku Specjalistycznego Szpitala Wojewódzkiego w Ciechanowie nie było zastrzeżeń co do Oddziału Anestezjologii i Intensywnej Terapii. Część oddziałów objęta jest postępowaniem administracyjnym mającym na celu dostosowanie pomieszczeń do wymagań zawartych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 czerwca 2012 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą.

Specjalistyczny Szpital Wojewódzki w Ciechanowie

Szpital jako podmiot wykonujący działalność leczniczą, a nie spełniający wymagań ww. rozporządzenia, posiada opracowany i zaopiniowany przez PPIS w Ciechanowie program dostosowania podmiotu do przepisów określonych w ww. rozporządzeniu. W 2012 roku wydano decyzję o programie dostosowawczym szpitala. Zgodnie z zapisami prawa termin na dostosowanie pomieszczeń upłynął 31 grudnia 2017 r. W związku z upływem ww. terminu Dyrektor Specjalistycznego Szpitala Wojewódzkiego w Ciechanowie wystąpił do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ciechanowie z wnioskiem o wydanie opinii o wpływie niespełniania wymagań, o których mowa w art. 22 ust. 1 na bezpieczeństwo pacjentów, jednocześnie wskazując terminy spełnienia ww. wymagań.

PPIS w Ciechanowie wydał opinię w formie postanowienia o wpływie niespełniania ww. wymagań na bezpieczeństwo pacjentów oraz decyzję nakazującą dostosowanie pomieszczeń podmiotu do wymogów obowiązującego prawa – Szpital sukcesywnie realizuje obowiązki zawarte w decyzji. Stan sanitarno-techniczny Szpitala w Ciechanowie ulega stopniowej poprawie. W szpitalu nadal prowadzone są remonty mające na celu modernizację, poprawę funkcjonalności oraz stopniowe dostosowanie do wymagań obowiązujących przepisów. Aktualnie trwa kompleksowy remont Oddziału Dziecięcego, Chirurgii Dziecięcej, Chirurgii Ogólnej oraz Oddziału Neurologicznego.

W minionym roku szpital dostosował do wymogów rozporządzenia pomieszczenia w Aptece Szpitalnej, Zakładzie Patomorfologii, Zakładzie Diagnostyki laboratoryjnej oraz zakończył kompleksowy remont w Stacji Dializ.

Najczęściej występujące w szpitalu nieprawidłowości dotyczą niewłaściwego stanu powierzchni mebli, podłóg, ścian, połączenia podłóg ze ścianami, niewłaściwy stan sanitarny

wylewek kranów i sanitariatów.

Utrzymanie czystości bieżącej i porządku

W szpitalu utrzymaniem czystości od 2010 r. zajmuje się Dział Higieny Szpitalnej (DHSz), który odpowiada za organizację i nadzór nad sprzątaniami na terenie szpitala (20 oddziałów). Sprzątanie jest prowadzone w sposób zgodny z planem higieny szpitalnej, który jest systematycznie analizowany i aktualizowany, zgodnie z bieżącą sytuacją epidemiologiczną szpitala. Postępowanie z bielizną szpitalną w oddziałach jest prawidłowe. Pranie brudnej bielizny wykonuje firma zewnętrzna z zachowaniem procedur higienicznych w transporcie.

W podmiotach leczniczych funkcjonujących na terenie powiatu (tj. zoz-ach, prywatnych praktykach lekarskich, pielęgniarstwach), podobnie jak w roku ubiegłym, sprzątaniami zajmują się pracownicy zakładów. Sprzątanie w placówkach lecznictwa otwartego odbywa się przeważnie metodą tradycyjną zgodnie z opracowaną przez każdą placówkę procedurą sprzątania.

Nadzór nad procesami dezynfekcji i sterylizacji w placówkach opieki zdrowotnej

W 2020 roku, podobnie jak w roku ubiegłym, w szpitalu, w placówkach lecznictwa otwartego i w praktykach lekarskich stwierdzono, że placówki stosowały środki dezynfekcyjne adekwatnie do powierzchni jakim dedykował je producent (zgodnie z podziałem na powierzchnie dotykowe i bezdotykowe). Środki dezynfekcyjne pochodziły ze znanego źródła oraz były to preparaty rejestrowane na obszarze UE. Wszystkie miały aktualne oznaczenia i odniesienia do rejestracji i były przeznaczone do stosowania w obszarze medycznym.

Podmioty lecznicze (tj. szpital, zoz-y, praktyki lekarskie) przechowywały preparaty dezynfekcyjne w sposób właściwy tj. w wydzielonych miejscach, pomieszczeniach w zamkniętych opakowaniach, zabezpieczone przed dostępem osób postronnych.

Inspekcja sanitarna prowadzi nadzór nad sprzętem sterylizacyjnym wykorzystywanym na podległym terenie. Podczas kontroli w zakresie procesów sterylizacji narzędzi i materiałów medycznych pracownicy Inspekcji Sanitarnej zwracali uwagę na zaawansowanie procesów wdrażania ogólnych wytycznych sterylizacji wydanych w 2017 r., w tym procedur związanych z przygotowaniem narzędzi i materiałów do sterylizacji, postępowania z materiałem i narzędziami po sterylizacji, procedur związanych z transportem i przechowywaniem materiałów sterylnych oraz dokumentacją dot. wyników kontroli skuteczności sterylizacji. Sprawdzano również czy jest

wykonywane reprocessowanie lub dezynfekcja sprzętu jednorazowego użytku. Nie stwierdzono nieprawidłowości w ww. zakresie.

W Specjalistycznym Szpitalu Wojewódzkim w Ciechanowie funkcjonuje, spełniająca wymogi obowiązującego rozporządzenia, centralna sterylizatornia (CS), wyposażona w automatyczny system rejestrowania przebiegu sterylizacji. Centralna Sterylizatornia dysponuje 5 myjniami dezynfektorami, w tym 4 przelotowymi i 1 nieprzelotową myjnią ultradźwiękowa – wszystkie z wydrukiem automatycznym oraz w 4 nowoczesne autoklawy. Zapewniona jest powtarzalność procesów mycia i dezynfekcji. Sterylizacja materiałów i sprzętu medycznego dla potrzeb szpitala odbywa się wyłącznie w Centralnej Sterylizatorni. Kontrola procesów sterylizacji przeprowadzana jest prawidłowo przy użyciu wskaźników biologicznych, chemicznych i fizycznych. Dokumentacja jest prowadzona w taki sposób, by umożliwić powiązanie pacjenta z zastosowanym wobec niego sterylizowanym sprzętem/materiałem.

Postępowanie z odpadami medycznymi w miejscu ich wytwarzania

Podmioty lecznicze posiadają procedury postępowania z odpadami medycznymi. W związku ze zmianą przepisów podmioty wprowadziły nowe oznaczenia dla wytwórców poszerzając o numery identyfikujące wytwórcę odpadów i kod opadu. Odpady są segregowane w miejscu udzielania świadczeń zdrowotnych i umieszczane są w odpowiednich pojemnikach. Wykorzystany jednorazowy sprzęt medyczny o ostrych końcach (tj. igły, wenflony) był gromadzony w pojemnikach o sztywnych ścianach, natomiast pozostałe odpady gromadzono w oznakowanych pojemnikach z wkładami foliowymi. Wydzielone są pomieszczenia lub miejsca do przechowywania odpadów medycznych do czasu ich odbioru przez wyspecjalizowane firmy. Pojemniki i worki na odpady były wypełniane prawidłowo.

W 2020 r. w podmiotach wykonujących działalność leczniczą nie obserwowano nieprawidłowości w postępowaniu z odpadami medycznymi.

STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCIOWO- ŻYWIENIOWYCH

W 2020 r. ogólna liczba zarejestrowanych obiektów żywieniowo-żywnościowych funkcjonujących na terenie PSSE w Ciechanowie zwiększyła się o 27 zakładów i wynosiła 1180 zakładów. Zatwierdzono 32 zakłady na podstawie ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia.

Liczba obiektów w 2020 roku

Lp.	Grupa obiektów		Liczba obiektów w rejestrze
1.	ZAKŁADY PRODUKCJI ŻYWNOŚCI		262 (w tym 220 zakładów produkcji pierwotnej)
2.	OBIEKTY OBROTU ŻYWNOŚCIĄ		650
3.	ZAKŁADY ŻYWIENIA ZBIOROWEGO	otwartego	146
		zamkniętego	94
4.	MIEJSCA OBROTU MATERIAŁAMI I WYROBAMI PRZEZNACZONYMI DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ		28
Razem			1180

Działalność kontrolno – represyjna

W ramach nadzoru sanitarnego skontrolowano 309 zakładów. Przeprowadzono 380 kontrole sanitarne, w tym:

- ✓ 136 kontroli kompleksowych
- ✓ 37 kontroli tematycznych, w tym m.in. w zakresie:
  - oceny zgodności z wymaganiami zdrowotnymi żywności produkowanej i prowadzonej do obrotu w ramach u.k.ż., oraz przedmiotów użytku do kontaktu z żywnością
  - oceny warunków żywienia w obiektach wypoczynku zimowego
  - oceny warunków higieniczno-sanitarnych w procesie sprzedaży karpia świeżego w okresie przedświątecznym (kontrola przeprowadzona przy współudziale przedstawicieli Inspekcji Weterynaryjnej), 27 kontroli interwencyjnych związanych z:
    - 2 powiadomieniami w systemie Rasff,
    - 25 interwencjami konsumentów,
- ✓ 124 kontrole sprawdzające
- ✓ 56 kontroli związanych z zatwierdzaniem zakładów.

Nałożono 34 mandatów karnych na kwotę 7 400,00 zł (słownie: siedem tysięcy czterysta złotych).

Zakłady produkcji żywności

W grupie zakładów produkcji żywności są:

Wytwórnice lodów – 1 zakład

W 2020 r. na podstawie ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia zatwierdzono pierwszy w powiecie zakład sezonowej produkcji lodów rzemieślniczych przygotowywanych na bazie gotowej mieszanki tzw. bazy do produkcji lodów gałkowych w kuwetach, z dodatkiem wody pitnej, owoców mrożonych i innych dodatków smakowych (pasteryzowanej), pakowanych w pojemniki zbiorcze (kuwety) i ich dystrybucji do własnego punktu sprzedaży lodów.

Automaty do lodów – 4 zakłady

Wszystkie zakłady produkowały lody na bazie gotowych mieszanek w proszku lub gotowych pasteryzowanych mieszanek płynnych.

W czasie trwania sezonu letniego skontrolowano 3 funkcjonujące zakłady. Pobrano 5 próbek lodów produkowanych w wytwórni lodów w Ciechanowie. Próbkę były niekwestionowane w zakresie zbadanych parametrów.

Przeprowadzono 5 kontroli sanitarnych, według arkusza oceny zakładu oceniono 2 automaty do

lodów. Oba zakłady uzyskały ocenę „zgodny”.

Piekarnie – 17 zakładów

Liczba zakładów w stosunku do roku 2019 nie uległa zmianie. Skontrolowano 11 zakładów, przeprowadzono 23 kontrole sanitarnych. Wydano 6 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie uchybień.

Według arkusza oceny zakładu oceniono 10 piekarni. 1 piekarnia otrzymała ocenę niezgodny z wymaganiami. W związku ze skargą klienta na niewłaściwe warunki higieniczno – sanitarne panujące w obiekcie przeprowadzono kontrolę interwencyjną w obiekcie. W związku z licznymi uchybieniami dotyczącymi bieżącego stanu sanitarnego (zły stan urządzeń, sprzętu, brak bieżącego porządku i czystości) na przedsiębiorcę nałożono mandat karny w wysokości 500 zł.

Po zapoznaniu się z wynikami kontroli z uwagi na brak bieżącego stanu czystości i porządku oraz obecność szkodników, PPIS w Ciechanowie wydał decyzję nakazującą zamknięcie zakładu do czasu przeprowadzenia skutecznej deratyzacji i dezynsekcji oraz okazania dokumentu potwierdzającego przeprowadzenie skutecznej deratyzacji i dezynsekcji, zapewnienia czystości i porządku w zakładzie i powiadomienia PPIS w Ciechanowie o usunięciu niezgodności.

Decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności. Po przeprowadzeniu kontroli stwierdzającej usunięcie uchybień w zakładzie wznowiono działalność.

Ciastkarnie – 7 zakładów

W 2020 r. ilość zakładów będących pod nadzorem PPIS w Ciechanowie zwiększyła się o 1 zatwierdzony na podstawie ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia zakład. Skontrolowano wszystkie zakłady.

Na podstawie arkusza oceny oceniono 5 zakładów, 1 zakład otrzymał ocenę niezgodny ze względu na dużą ilość niezgodności (m.in. przeterminowane oraz nieoznakowane surowce, brak dokumentacji lekarskiej osób biorących udział w produkcji żywności, ogólną dużą liczbę niezgodności). Na przedsiębiorcę nałożono mandat karny w wysokości 300 zł., wydano decyzję administracyjną – nakazującą usunięcie uchybień.

Przetwórnictwo owocowo-warzywne – 4 zakłady

Liczba zakładów nie uległa zmianie w stosunku do 2019 r. W grupie zakładów nie

przeprowadzono kontroli sanitarnych, nie pobierano próbek żywności do badań i nie nakładano mandatów karnych.

W grupie obiektów „Zakłady produkcyjne” przeważająca część zakładów to zakłady produkcji pierwotnej, gdzie dominuje uprawa zbóż. Wpisanych jest również 12 producentów owoców miękkich.

Skontrolowano 7 zakładów, przeprowadzono 7 kontroli i re-kontroli. Na podstawie arkusza oceny oceniono 4 zakłady, wszystkie otrzymały ocenę zgodny.

Pozostałe zakłady w grupie innych wytwórni żywności to m.in.:

- 1) Wytwórnia napojów spirytusowych owocowych. W zakładzie prowadzona jest działalność w zakresie produkcji napojów spirytusowych owocowych na bazie spirytusu rektyfikowanego i świeżych owoców: aronii, żurawiny, maliny, tarniny, czarnej porzeczki, derenia jadalnego, i innych oraz ziół: arcydzięgla, kolendry, kopru włoskiego, kwiatów czarnego bzu i kłaczy imbiru. W 2020 roku przeprowadzono w zakładzie kontrolę kompleksową, zakład oceniono na podstawie arkusza oceny - otrzymał ocenę zgodny. W czasie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.
- 2) Mieszalnia przypraw i innych dodatków do żywności – w 2019 roku wydano decyzję zatwierdzającą zakład do prowadzenia działalności w zakresie: mieszania przypraw i innych jedno lub wieloskładnikowych dodatków do żywności wg. receptur własnych lub zleconych przez odbiorców oraz przygotowywania (porcjowania, pakowania, etykietowania) gotowych mieszanek dla przemysłu spożywczego i ich obrotu. W 2020 r. nie przeprowadzano kontroli w obiekcie.

Zakłady produkcji pierwotnej - przy współudziale pracownika PIORiN w Warszawie Delegatura w Ciechanowie

skontrolowano:

- 2 plantacje truskawek
- plantację czarnej i czerwonej porzeczki.

W czasie kontroli w/w zakładów stwierdzano nieprawidłowości w zakresie:

- braku dokumentu potwierdzającego wywóz nieczystości przez uprawniony podmiot z przenośnych toalet umieszczonych na plantacji.
- braku instrukcji i procedur z zakresu Dobrej Praktyki Higienicznej dot.: kwalifikacji i

szkoleń pracowników, mycia i dezynfekcji rąk oraz higieny osobistej pracowników, usuwania odpadów i ścieków, zaopatrzenia w wodę, higieny transportu owoców oraz postępowania z opakowaniami transportowymi,

- braku dokumentu potwierdzającego przeszkolenie pracowników z zasad higieny,
- braku badania wody wodociągowej służącej do nawadniania plantacji oraz mycia opakowań zbiorczych.

Zakłady Obrotu Żywnością

W grupie zakładów obrotu żywnością wpisanych jest do rejestru:

- 359 sklepów spożywczych w tym 5 supermarketów
- 6 kiosków
- 36 magazyny hurtowe
- 66 obiektów ruchomych i tymczasowych
- 47 zakładów transportu
- 137 innych obiektów obrotu żywnością.

Przeprowadzono 2318 kontroli sanitarnych, 13 sklepów uzyskało ocenę niezgodny ze względu na:

- obrót środkami spożywczymi przeterminowanymi
- ogólną dużą liczbę niezgodności.

Za stwierdzone uchybienia w tym przeterminowane środki spożywcze, zaniedbania w zakresie bieżącego stanu sanitarnego nałożono 26 mandaty karne na kwotę 5 000 złotych. Wydano 65 decyzji administracyjnych dotyczących stwierdzonych uchybień (nakazujące usunięcie uchybień/umarzające postępowanie administracyjne w wyniku usunięcia niezgodności przed wydaniem decyzji nakazującej).

Rozpatrzone 17 interwencji klientów dotyczących:

- obecności szkodników w produktach spożywczych (kasza gryczana biała, orzeszki ziemne solone) – pobrano do badań laboratoryjnych 10 próbek w/w produktów – próbki były niekwestionowane w zakresie zbadanych parametrów
- niewłaściwej jakości zdrowotnej wprowadzanych do obrotu środków spożywczych – pobrano do badań laboratoryjnych 5 próbek produktu pn. torcik jogurtowy z musem malinowym – próbki były niekwestionowane w zakresie zbadanych parametrów, a skarga niezasadna

- niewłaściwych warunków higieniczno – sanitarnych w obiektach lub praktyki niehigienicznej sprzedaży środków spożywczych.

Nie wszystkie z pośród wniesionych skarg klientów były zasadne.

Za stwierdzone nieprawidłowości w tym brak bieżącego stanu czystości i porządku na podmioty nakładano mandaty karne. Ukarano 2 podmioty na kwotę 200 zł (każdy).

W grupie obiektów „Obiekty obrotu żywnością” w ramach urzędowej kontroli i monitoringu pobrano łącznie 301 próbek żywności z czego 16 okazało się niezgodnych pod względem swojej jakości tj.:

- w podgrupie obiektów „Zakłady ruchome i tymczasowe” – pobrano 15 próbek lodów z automatu z czego wszystkie zostały zdyskwalifikowane.
- w podgrupie obiektów „Sklepy spożywcze” – pobrano 263 próbek żywności z czego 1 została zdyskwalifikowana (gruszki) za przekroczenie poziomu pestycydu (produkt został zgłoszony do systemu RASFF).

Zakłady Żywienia Zbiorowego

W grupie obiektów „Zakłady żywienia zbiorowego otwarte” liczba obiektów wynosiła 147 zakładów, w tym funkcjonowały 92 zakłady małej gastronomii.

2 zakłady prowadziły usługi cateringowe dla zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego (punkty wydawania w przedszkolach i gminnej świetlicy).

Zatwierdzono 7 zakładów na podstawie ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia w tym 3 zakładów małej gastronomii.

Skontrolowano 50 zakładów, 19 oceniono na podstawie arkuszy oceny, 1 zakład uzyskał ocenę niezgodny ze względu na:

- brak dokumentacji lekarskiej personelu,
- ogólną dużą liczbę niezgodności,

Skierowano 1 wniosek o ukaranie podmiotu (dot. zakładu małej gastronomii) do WSSE w Warszawie ze względu na stwierdzenie rozszerzenia działalności poza zakres ujęty w decyzji zatwierdzającej wydanej przez PPIS w Ciechanowie. Podmiot został ukarany karą wysokości 1000 zł.

Przeprowadzono 57 kontroli i rekontroli. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami nałożono 5 mandatów karnych na kwotę 1500 zł. Wydano 19 decyzji administracyjnych.

W zakładach żywienia rozpatrzono 6 interwencji klientów: 3 interwencje dotyczyły niehigienicznej produkcji i sprzedaży żywności oraz złych warunków higieniczno – sanitarnych w obiektach, 2 interwencje dotyczyły nieprzestrzegania rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie określonych ograniczeń, w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii. 2 skargi okazały się zasadne. Za stwierdzone nieprawidłowości w jednym przypadku nałożono mandat wysokości 300 zł.

W grupie obiektów „Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte” liczba obiektów wynosiła 99. Zatwierdzono 2 zakłady na podstawie ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia (1 punkty wydawania posiłków w przedszkolu, 1 inny zakład żywienia – sala weselna). Pełną produkcję prowadziło 60 zakładów, 39 zakładów prowadziło usługi cateringowe dla innych zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego (punkty wydawania posiłków głównie w szkołach i przedszkolach).

Skontrolowano 28 zakładów, 14 oceniono na podstawie arkusza oceny zakładu, wszystkie uzyskały ocenę zgodny.

Przeprowadzono 34 kontrole i re-kontrole. Wydano 8 decyzji administracyjnych, nałożono 1 mandat na kwotę 100 złotych za brak udokumentowanej kontroli wewnętrznej. W obiekcie personel pracował bez dokumentów potwierdzających dobry stan zdrowia i brak przeciwwskazań do pracy w kontakcie z żywnością.

Rozpatrzono 1 interwencję rodziców dot. stołówki szkolnej w Szkole Podstawowej w Ciechanowie w zakresie niestosowania się i nieprzestrzegania rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii na terytorium RP. Skarga była zasadna. Pouczono dyrektora szkoły o obowiązkach, który pisemnie ustosunkował się do wytycznych.

W czasie kontroli w jednostkach systemu oświaty dokonano analizy jadłospisów w 10 stołówkach szkolnych/przedszkolnych.

W jednej stołówce przedszkolnej jadłospis oceniono jako zadawalający jednak zwrócono uwagę na małą różnorodność produktów węglowodanowych w posiłkach obiadowych.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie realizacji rozporządzenia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci młodzieży w tych jednostkach.

Działania w ramach systemu RASFF

System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Spożywczych i Środkach Żywnienia Zwierząt.

W 2020 r. otrzymano 42 powiadomienia o produktach niebezpiecznych dotyczących między innymi:

- mięso wołowe – obecność *Escherichia coli*
- wątróbka drobiowa, mięso drobiowe – obecność *Salmonella Enteritidis*, *Salmonella Infantis*
- produkt Spring roll sheets – brak deklaracji o obecności alergenu – białka mleka w produkcie
- ekologiczne płatki jaglane, rodzynki Sułtańskie FRESCO – przekroczenie NDP ochratoksyny A
- chipsy bananowe – stwierdzenie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu benzo/a/pirenu i sumy WWA
- brokuł różyczki, produkt głęboko mrożony – przekroczenie dopuszczalnego poziomu pozostałości (NDP) pestycydu – chlorpyryfosu
- Nestle sinlac bezglutenowy produkt zbożowy po 4 miesiącu – stwierdzenie kadmu na poziomie $0,067 \pm 0,010$ mg/kg
- woda niegazowana – stwierdzenie obecności bakterii z grupy coli
- ser SCAMORZA – obecność *Listeria monocytogenes*
- suplementów diety – brak deklaracji substancji na etykiecie produktu, niedozwolone oświadczenia zdrowotne w reklamie suplementu
- przedmiotów użytku – stwierdzenie migracji ołowiu na poziomie > 3 mg/dm²

Przeprowadzono kontrole sanitarne interwencyjne lub rozmowy telefoniczne z podmiotami będącymi na załączonych listach dystrybucji, mające na celu nadzorowanie procesu wycofywania z obrotu produktów umieszczonych w systemie Rasff.

Kontrole i rozmowy wykazały, że przedsiębiorcy byli informowani przez dostawców o zakwestionowanych produktach. Część produktów została sprzedana odbiorcom indywidualnym lub wycofana z obrotu, zabezpieczona i zwrócona do dostawcy.

Nadzór nad suplementami diety

W 2020 r. na terenie objętym nadzorem nie było producentów i importerów suplementów diety. Sprzedaż suplementów diety prowadzona jest przez liczne obiekty obrotu żywnością (apteki, sklepy z suplementami diety, stoiska w obiektach o innym profilu działalności, podmioty prowadzące sprzedaż internetową).

W 28 kwietnia 2020 r. wpłynęła do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ciechanowie pismo dotyczące produktu pn.: „ZŁOTE MUMIO” sprzedawanego, za pośrednictwem strony internetowej www.formulazdrowia.pl. PPIS w Ciechanowie wezwał podmiot do osobistego stawiennictwa w Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Ciechanowie, celem złożenia wyjaśnień jako strony postępowania. W czasie kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- Brak deklaracji dystrybutora w zakresie kwalifikacji produktu.
- Nie okazano dokumentu zakupu produktu.
- Nie okazano pełnego oznakowania produktu.

Z uwagi na brak kwalifikacji produktu, podczas kontroli podmiot oświadczył, że w/w kwestionowany w ilości 90 szt. wycofuje ze sprzedaży.

Ocena jakości zdrowotnej żywności

W obiektach produkcji i obrotu żywnością pobrano 340 próbki środków spożywczych do badań laboratoryjnych oraz w sklepach obrotu wyrobami do kontaktu z żywnością pobrano do badań 6 próbek wyrobów do kontaktu z żywnością.

Zdyskwalifikowano 16 próbek środków spożywczych tj.:

Próbki zdyskwalifikowane w 2020 r.				
Lp.	Nazwa próbki	Liczba próbek	Przyczyna zakwestionowania	Podjęte działania
1	Lody z automatu o smaku truskawkowym	5	Przekroczenie liczby bakterii Enterobacteriaceae w 1g w temperaturze 37 °C	1. Wydano decyzję: - nakazującą podjąć działania naprawcze zapewniające zgodność produkowanych lodów z wymogami prawa żywnościowego; - nakazującą okazać wyniki badań potwierdzające zgodność produkowanych lodów z wymogami prawa żywnościowego. 2. Wydano decyzję obciążającą opłatą za badania.
2	Lody z automatu o smaku śmietankowym	5	Przekroczenie liczby bakterii Enterobacteriaceae w 1g w temperaturze 37 °C	1. Wydano decyzję: - nakazującą podjąć działania naprawcze zapewniające zgodność produkowanych lodów z wymogami prawa żywnościowego; - nakazującą okazać wyniki badań potwierdzające zgodność produkowanych lodów z wymogami prawa żywnościowego. 2. Wydano decyzję obciążającą opłatą za badania.
3	Lody z automatu Marsjano Świderki PREMIUM o smaku śmietankowo-waniliowym	5	Przekroczenie liczby bakterii Enterobacteriaceae w 1g w temperaturze 37 °C	1. Wydano decyzję: - nakazującą podjąć działania naprawcze zapewniające zgodność produkowanych lodów z wymogami prawa żywnościowego; - nakazującą okazać wyniki badań potwierdzające zgodność produkowanych lodów z wymogami prawa żywnościowego. 2. Wydano decyzję obciążającą opłatą za badania.
4.	Gruszka, odmiana Łukasówka, kraj pochodzenia Polska	1	Nadmierne zanieczyszczenie pozostałością pestycydu mepikwat (suma mepikwatu i jego soli wyrażona jako chlorek mepikwatu) w ilości 0,14 ±0,07 mg/kg	Zgłoszono do RASFF

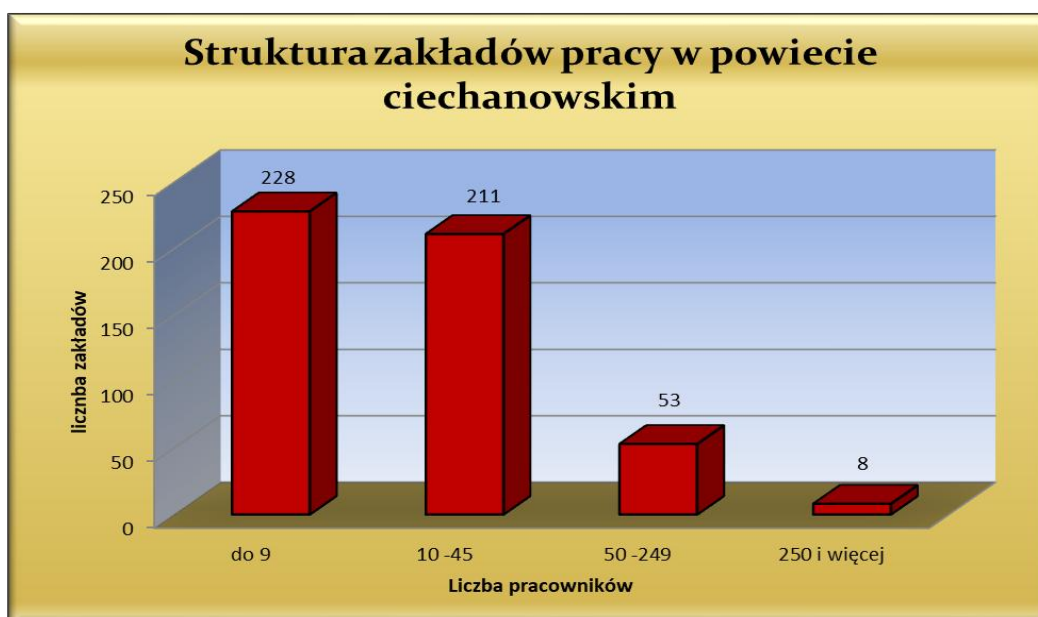
Współpraca z Inspekcją Weterynaryjną

W 2018 r. zostało zawarte porozumienie o współpracy pomiędzy Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Ciechanowie a Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Ciechanowie o współdziałaniu i współpracy obu organów inspekcji mające na względzie zapewnienie sprawnego nadzoru w zakresie bezpieczeństwa żywności i żywienia.

W okresie przedsięwzięcznym wspólnie z pracownikiem Inspekcji Weterynaryjnej przeprowadzono kontrolę w supermarkecie związaną z oceną warunków sprzedaży żywego karpia oraz jego uśmiercania. W trakcie kontroli nie stwierdzono niezgodności.

STAN HIGIENICZNO – SANITARNY ZAKŁADÓW PRACY

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny sprawuje nadzór i kontrolę przestrzegania zasad, przepisów higieny pracy i warunków środowiska pracy przez pracodawców.

W ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ciechanowie w 2020 r. było 500 zakładów pracy, zatrudniających 15105 pracowników. Podobnie jak w latach ubiegłych, większość nadzorowanych zakładów (45%) stanowiły zakłady małe, zatrudniające do 9 pracowników.

Najliczniejszą grupę stanowiły zakłady zaliczane, zgodnie z PKD (Polską Klasyfikacją Działalności) do następujących działów: handel detaliczny z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi, edukacja, handel hurtowy z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi, handel hurtowy i detaliczny oraz naprawa pojazdów samochodowych, produkcja artykułów spożywczych, opieka zdrowotna, produkcja metalowych wyrobów gotowych z wyłączeniem maszyn i urządzeń, finansowa działalność usługowa, produkcja odzieży, produkcja mebli.

Prowadząc kontrolę według przyjętych standardów w 2020 roku skontrolowano 47 zakładów pracy przeprowadzając 71 kontroli.

Liczba zatrudnionych pracowników w zakładach	W ewidencji	Skontrolowanych 2020r.
do 9 pracowników	228	17
10 - 49	211	22
50 - 249	53	5
250 i więcej	8	3

W analizowanym okresie, w wyniku przeprowadzonych kontroli w ramach nadzoru nad warunkami pracy, wydano 33 decyzje, w tym 19 decyzji nakazujących, które zawierały 112 nakazów.

Najczęściej stwierdzane podczas kontroli sanitarnych nieprawidłowości dotyczyły:

- braku aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia – 68 nakazów
- braku oceny ryzyka zawodowego - 1 nakaz
- braku zapoznania pracowników z oceną ryzyka zawodowego – 1 nakaz
- złego stanu higieniczno-sanitarnego pomieszczeń produkcyjnych i socjalnych – 16 nakazów
- braku wyposażenia jadalni – 2 nakazy
- braku warunków do przechowywania odzieży własnej i roboczej dla pracowników – 2 nakazy
- braku spisu stosowanych niebezpiecznych substancji/mieszanin chemicznych – 3 nakazy
- braku zapoznania pracowników stosujących niebezpieczne produkty chemiczne
- z informacjami zawartymi w kartach charakterystyki – 2 nakazy
- braku kart charakterystyki na stosowane w działalności zawodowej niebezpieczne substancje/mieszaniny chemiczne – 2 nakazy
- nieprawidłowych kart charakterystyki produktów biobójczych wprowadzanych do

obrotu – 4 nakazy

- nieprawidłowego oznakowania produktów biobójczych z przepisami o produktach biobójczych – 3 nakazy
- braku pomiaru oświetlenia na stanowisku pracy – 7 nakazów
- braku instrukcji BHP - 1 nakaz

Z otrzymywanych od pracodawców wyników badań i pomiarów czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy, otrzymanych podczas kontroli wynika, że w warunkach przekroczenia normatywów higienicznych czynników szkodliwych w środowisku pracy pracuje 9 osób. Szkodliwe warunki pracy występowały w 3 zakładach i były związane z przekroczeniami najwyższego dopuszczalnego natężenia (NDN) hałasu.

Przekroczenie NDN hałasu wystąpiło w zakładach: produkującym wyroby papiernicze (6 pracowników), produkującym wyroby tartaczne (1 pracownik), zakładzie pomocy społecznej (2 pracowników).

Jedna z ww. działalności została skontrolowana w 2019 r.

Tabela. Narażenie na czynniki szkodliwe (w warunkach > NDS/N) w zakładach pracy powiatu ciechanowskiego

Czynnik szkodliwy	Narażenie na czynniki szkodliwe (w warunkach przekroczeń NDN)	
	Liczba pracowników	Liczba zakładów
Hałas	9	3

Ponadto w związku z wprowadzonym stanem epidemii na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzono 17 kontroli w zakładach w zakresie przestrzegania określonych ograniczeń, nakazów i zakazów.

Czynniki rakotwórcze i mutagenne w środowisku pracy

W ewidencji PPIS w Ciechanowie w 2020 r. były 43 zakłady, w których pracownicy mieli kontakt lub byli narażeni na czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym. W stosunku do 2019 r. (39 zakładów) nastąpił wzrost liczby zakładów, w których występują ww. czynniki lub procesy. W ramach nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi w

2020 r. skontrolowano 3 zakłady pracy. Stwierdzono, że narażenie/kontakt z czynnikami rakotwórczymi miało 65 pracowników, w tym 7 kobiet.

Czynniki biologiczne w środowisku pracy

W kontakcie z czynnikami biologicznymi zatrudnionych było 8043 pracowników, w 251 zakładach pracy. W ramach nadzoru nad czynnikami biologicznymi skontrolowano w 2020 r.

20 zakładów pracy, gdzie eksponowanych na szkodliwe czynniki biologiczne było 180 pracowników, w tym na **grupę 2 zagrożenia** - 180 pracowników (grupa 2 zagrożenia - są to czynniki, które mogą wywoływać choroby u ludzi, mogą być niebezpieczne dla pracowników, ale rozprzestrzenianie ich w populacji ludzkiej jest mało prawdopodobne (zazwyczaj istnieją w stosunku do nich skuteczne metody profilaktyki lub leczenia) i na **grupę 3 zagrożenia** - 10 pracowników (grupa 3 zagrożenia - są to czynniki, które mogą wywoływać ciężkie choroby u ludzi, są niebezpieczne dla pracowników, a rozprzestrzenianie ich w populacji ludzkiej jest bardzo prawdopodobne. Zazwyczaj istnieją w stosunku do nich skuteczne metody profilaktyki lub leczenia).

Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami

Podczas wykonywania czynności kontrolnych oceniano realizację przepisów – ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach, rozporządzenia REACH 1907/2006 oraz rozporządzenia nr 1272/2008 zwanego rozporządzeniem CLP (Classification, Labelling and Packaging) przez podmioty gospodarcze.

W ewidencji PPIS w Ciechanowie znajduje się 3 dalszych użytkowników – formulatorów, 85 dystrybutorów substancji chemicznych i ich mieszanin i 286 podmiotów gospodarczych stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny w działalności zawodowej. Przeprowadzono 1 kontrolę u podmiotów gospodarczych wprowadzających do obrotu substancje chemiczne i ich mieszaniny, 22 kontrole u podmiotów gospodarczych stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny w działalności zawodowej oraz 1 kontrolę u dalszych użytkowników - formulatorów.

Nadzór nad detergentami

W ewidencji PPIS w Ciechanowie znajduje się 88 dystrybutorów detergentów. W 2020 r. w

zakresie nadzoru nad detergentami przeprowadzono 2 kontrole u wprowadzających do obrotu oraz 14 kontroli u podmiotów je stosujących. Nieprawidłowości w zakresie nadzoru nad detergentami nie stwierdzono

Choroby zawodowe

W 2020 r. zgłoszono 1 podejrzenie o chorobę zawodową. Zgłoszone podejrzenie dotyczyło: przewlekłej choroby układu ruchu wywołanej sposobem wykonywania pracy - przewlekłe zapalenie ścięgna i jego pochewki wg. pozycji 19 wykazu chorób zawodowych.

Wydane zostały 2 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej, które dotyczyły:

- chorób skóry – kontaktowego zapalenia skóry
- przewlekłej choroby układu ruchu wywołanej sposobem wykonywania pracy - przewlekłe zapalenie ścięgna i jego pochewki.

Decyzja dotycząca chorób skóry dotyczyła postępowania wszczętego w 2019r.

W 2020 r. PPIS w Ciechanowie nie wydał decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

Środki zastępcze

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ciechanowie realizował zadania określone ustawą z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. 2021 r. poz.195) na terenie powiatu ciechanowskiego w zakresie zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Państwowy Inspektor Sanitarny właściwy ze względu na miejsce wytwarzania lub wprowadzania do obrotu środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych zakazuje, w drodze decyzji, jego wytwarzania lub wprowadzania do obrotu, nakazuje jego wycofanie z obrotu, a także orzeka o jego przepadku lub zniszczeniu na rzecz Skarbu Państwa lub zniszczeniu na koszt strony postępowania.

W ciągu całego roku prowadzono monitorowanie potencjalnych miejsc sprzedaży środków zastępczych, a także wybranych placówek handlowych, w których zachodziło podejrzenie, że są tam sprzedawane tzw. „dopalacze”.

W analizowanym okresie nie ujawniono stacjonarnych sklepów wprowadzających do obrotu środki zastępcze oraz nie było zgłoszeń osób, co do których zachodziłoby podejrzenie że mogą wprowadzać do obrotu środki zastępcze.

Ze względu na rozwijający się rynek środków zastępczych i przeniesienie sprzedaży do Internetu potrzebny jest dalszy monitoring przez organy Inspekcji Sanitarnej punktów handlowych niestacjonarnych co do których zachodzi podejrzenie, że mogą wprowadzać do obrotu środki zastępcze lub nowe substancje psychoaktywne.

WARUNKI ZDROWOTNE ŚRODOWISKA BYTOWANIA ORAZ STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Jakość wody przeznaczonej do spożycia

Ujmowane na terenie pow. ciechanowskiego wody wgłębne charakteryzują się wysoką koncentracją żelaza i manganu pochodzenia geologicznego. Wyjątek stanowi ujęcie Chotum gm. Ciechanów, gdzie woda dostarczana konsumentom nie wymaga uzdatniania. Nie stwierdzono wpływu zagrożeń środowiskowych, w tym gospodarki ściekowej na pogorszenie jakości ujmowanych wód.

Podstawowym źródłem zaopatrzenia w wodę dla ok. 87 tys. ludności i większości nadzorowanych obiektów były wodociągi sieciowe, tzw. publiczne **(25)** zasilane z **(26)** ujęć podziemnych-wgłębnych.

Oceny stanu zaopatrzenia w wodę mieszkańców pow. ciechanowskiego dokonano w oparciu o analizę uzyskanych wyników badań laboratoryjnych **278 próbek** wody pobranych w ramach **kontroli wewnętrznych** przez przedsiębiorstwa wodociągowe oraz **204 próbek** wody pobranych w ramach **kontroli urzędowych** przez organy PIS z punktów zgodności urządzeń wodociągowych.

Z **25** wodociągów zbiorowego zaopatrzenia (wg ewidencji na dzień 31.12.2020 r.), **10** dostarczało wodę o wymaganej jakości bez konieczności prowadzenia postępowania administracyjnego.

W 2020 r. wydano **110** stwierdzeń przydatności wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w formie decyzji administracyjnych.

Liczba wodociągów	Wodociągi z wodą o wymaganej jakości	Wodociągi z wodą okresowo nieprzydatną do spożycia	Wodociągi z wodą krótkotrwale kwestionowaną w zakresie wskaźników fizykochemicznych lub mikrobiologicznych (bez wydawania decyzji)	Wodociągi z obecnością bakterii grupy coli lub ogólnej liczby kolonii w 22° C (o warunkowej przydatności)	Wodociągi z wodą kwestionowaną w zakresie wskaźników fizykochemicznych (o warunkowej przydatności)
25	10	1 Gogole gm. Gołymin (skażenie mikrobiologiczne – bakterie grupy coli)	8 Gogole gm. Gołymin (żelazo, mangan, bakterie grupy coli) Zeńbok gm. Regimin (mętność, mangan) Gołymin (bakterie grupy coli) Pajewo gm. Gołymin (bakterie grupy coli) Dąbrowa gm. Ojrzeń (bakterie grupy coli) Kołaczków gm. Opinogóra (smak) Zalesie gm. Głinojeck (barwa, bakterie grupy coli) Radomka gm. Regimin (bakterie grupy coli) Regimin (bakterie grupy coli) Chotum gm. Ciechanów (bakterie grupy coli) Luberadz gm. Ojrzeń (bakterie grupy coli) Stryjewo gm. Grudusk (bakterie grupy coli)	6 Grudusk (bakterie grupy coli) Kraszewo gm. Ojrzeń (bakterie grupy coli)	3 Dąbrowa gm. Ojrzeń (mangan) Pajewo gm. Gołymin (mangan, żelazo, mętność)-postępowanie od 2019 r. Zeńbok gm. Regimin (mętność) Gołotczyzna gm. Sońsk (mętność)

W celu zapewnienia i uzyskania poprawy jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi dostarczanej przez nadzorowane wodociągi:

- podejmowano lub kontynuowano egzekwowanie wymaganej jakości wody w trybie postępowania administracyjnego, wydano **16** decyzji obciążających opłatą, **5** decyzji

o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi (**3** dot. wskaźników fizykochemicznych i **2** dot. wskaźników mikrobiologicznych), **1** decyzję o braku przydatności z powodu skażenia mikrobiologicznego, **16** decyzji o umorzeniu postępowania administracyjnego

- zatwierdzono laboratoryjny system jakości prowadzonych badań wody w **1** laboratorium zewnętrznym
- dokonano **15** weryfikacji i wydano **15 decyzji** dot. zastosowanych materiałów i wyrobów kontaktujących się z wodą przeznaczoną do spożycia przez ludzi (w ramach realizowanych inwestycji) oraz **15** decyzji obciążających opłatą
- prowadzono działalność edukacyjno-informacyjną w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego wody w ramach kontroli kompleksowych i poprzez udzielane informacje pisemne i telefoniczne dla osób zainteresowanych jakością wody wodociągowej oraz poprzez rozpowszechniane komunikaty (**7**) wydawane w związku z pogorszeniem jej jakości.

Inne obiekty służące do zaopatrzenia w wodę -wodociągi lokalne

Pod nadzorem PIS na terenie powiatu ciechanowskiego są 2 wodociągi lokalne: Specjalistycznego Szpitala Wojewódzkiego w Ciechanowie oraz Cukrowni Glinojec S.A. w Zygmunowie. Obydwa wodociągi dostarczały wodę o zmiennej jakości mikrobiologicznej. W stosunku do odpowiedzialnych za jakość wody podmiotów prowadzono postępowanie administracyjne.

Ponadto postępowania administracyjnego wymagała również jakość wody ciepłej w instalacji wewnętrznej budynków z oddziałami Specjalistycznego Szpitala Wojewódzkiego w Ciechanowie. Instalacja ciepłej wody skolonizowana była bakteriami z rodzaju Legionella. Wdrożone działania naprawcze skutkowały poprawą jakości wody, co potwierdziły przeprowadzone kolejne badania laboratoryjne próbek wody ciepłej.

Jakość wód powierzchniowych i przeznaczonych do kąpiel

Nadzorem sanitarnym w 2020 r. objęto **Kąpielisko Krubin** w Ciechanowie. Sezon kąpielowy od 27 czerwca 2020 r. do 31 sierpnia 2020 r. dla Kąpieliska Krubin w Ciechanowie

został określony uchwałą Rady Miasta Ciechanów w sprawie określenia sezonu kąpielowego oraz wykazu kąpielisk na terenie Gminy Miejskiej Ciechanów na 2020 rok.

Dokonana analiza uzyskanych wyników badań jakości wody (4- krotnie) w Kąpielisku Krubin oraz ustalenia z przeprowadzonych kontroli urzędowych (4) oraz podejmowanych bieżących działań przez Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Ciechanowie jako organizatora kąpieliska wykazała:

- kąpielisko Krubin zostało utworzone w 2018 r.
- organizator opracował profil wody w kąpielisku zawierający opis cech fizycznych, geograficznych i hydrogeologicznych wody oraz ustalił w porozumieniu z Inspektorem Sanitarnym w Ciechanowie harmonogram pobrania próbek wody z wyznaczonego punktu na kąpielisku
- nadzór wewnętrzny w zakresie oceny wizualnej wody kąpieliska oraz 4 kontrole urzędowe nie wykazały obecności zanieczyszczeń niekorzystnie wpływających na jakość wody, stanowiących zagrożenie dla zdrowia kąpiących się osób, pomimo sprzyjających warunków atmosferycznych, nie wystąpiły zakwity sinic
- przez cały sezon funkcjonowania kąpieliska woda była przydatna do kąpieli, jej jakość spełniała obowiązujące wymagania, a stwierdzane nieliczne obecności parametrów wskaźnikowych wskazywały na doskonałą jakość mikrobiologiczną wody
- informacje o jakości wody w kąpielisku oraz o warunkach panujących na kąpielisku na bieżąco umieszczane przez organizatora i Państwowego Inspektora Sanitarnego w Ciechanowie w serwisie kąpieliskowym były dostępne dla społeczeństwa na stronach internetowych Głównego Inspektoratu Sanitarnego lub poprzez strony internetowe Powiatowej Stacji w Ciechanowie,
- wydawane bieżące oceny jakości wody w kąpielisku rozpowszechniano również poprzez lokalne media i umieszczano na tablicy informacyjnej kąpieliska
- na terenie kąpieliska zapewniono właściwe warunki w zakresie zwiększonego bezpieczeństwa sanitarnego w czasie stanu epidemii.

Organizator kąpieliska właściwie przygotował i utrzymywał infrastrukturę kąpieliska do użytkowania. Mając na uwadze bezpieczeństwo kąpiących się, wytyczono strefy dla umiejących pływać i dla dzieci. Pomosty po przeprowadzonym remoncie posiadały oznakowanie informujące o głębokościach wody. Zapewniono ratowników WOPR, wymagane oznakowanie, tablicę informacyjną, regulamin korzystania z akwenu, 2 przebieralnie, 1 kontener sanitarny z kabinami

ustępowymi, kontener i pojemniki na śmieci oraz dodatkowe wyposażenie dla użytkowników (żagle p/słoneczne, 5 zestawów stolików z siedzeniami, rowery wodne, kajaki, pajęczyna do zabaw dla dzieci). W 2020 r. wydano **4** oceny jakości wody w kąpielisku.

Drugi z udostępnianych do obiektów kąpeli sezonowych to **pływalnia odkryta**, czynna od 27 czerwca 2020 r. do 27 sierpnia 2020 r. Badania próbek wody (12) pobierane z częstotliwością co 2 tygodnie, potwierdzały przydatność wody do kąpeli z okresowymi nieprawidłowościami w zakresie potencjału redox, pH, poziomu chloru wolnego oraz poziomu chloroformu. Wydano **4 bieżące** oceny jakości wody i **1 roczną**, które na bieżąco przekazywano jednostce zarządzającej i rozpowszechniano poprzez aktualizowany serwis internetowy. Ponadto prowadzono postępowanie administracyjne zgodnie z decyzją nakazującą dot. wyeliminowania ponadnormatywnego poziomu chloroformu w wodzie basenowej. Ostatecznie postępowanie umorzono w związku ze zgłoszeniem administratora obiektu o wcześniejszym zamknięciu basenu odkrytego. W sezonie 2020 r. w obiekcie zapewniono: regulamin korzystania z basenu, tabliczki informacyjne z głębokością wody, 2 przebieralnie zewnętrzne, kontener z 3 kabinami wc, pojemniki na śmieci oraz dodatkowe wyposażenie dla użytkowników (żagle p/słoneczne, natrysk, 3 zjeżdżalnie dla dzieci, leżaki). Obiekt ten strzeżony był przez ratowników WOPR. Organizator zapewnił również właściwe warunki związane z bezpieczeństwem sanitarnym w czasie stanu epidemii.

Ponadto zarządzający odkrytym basenem zgodnie z decyzją Nr HKN-34/16 z 19.07.2016 r. (zmienioną decyzją HKN-34/16/Z z 13.07.2017 r., HKN-34/16/Z/I z 27.06.2018 r. oraz HKN-34/16/Z/I/II z 12.06.2019 r.) został zobowiązany w terminie do 15 czerwca 2021 r. do wyeliminowania nieprawidłowości dotyczących zapewnienia możliwości dokonywania pomiarów jakości wody i ich rejestrowania w zakresie pH, potencjału redox, stężenia chloru wolnego i chloru związanego z wymaganą częstotliwością – wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach.

Stałym całorocznym nadzorem sanitarnym **objęte są 2 kryte obiekty tj. pływalnia** miejska U-Ciecha oraz basen rehabilitacyjny w DPS Kombatant.

W 2020 r. pływalnie te funkcjonowały okresowo, a uzależnione to było od aktualnego stanu prawnego związanego ze stanem epidemii i wprowadzonych ograniczeń.

Oceny przydatności wody do kąpeli w nieckach krytej pływalni U- Ciecha dokonano

w oparciu o analizę uzyskanych wyników badań laboratoryjnych **51 próbek** wody pobranych w ramach **kontroli wewnętrznych** oraz **7 próbek** wody pobranych w ramach **kontroli urzędowych**. Wydano **11 bieżących** ocen jakości wody basenowej i **1 roczną**. W 2020 r. prowadzono postępowanie administracyjne związane ze średnim skażeniem ciepłej wody w natryskach basenowych bakteriami *Legionella* sp. oraz w związku z podwyższonymi poziomami chloru wolnego i związanego w wodzie w nieckach basenowych. Oba postępowania zakończyły się poprawą jakości mikrobiologicznej i fizykochemicznej w uzgodnionych terminach .

Jakość mikrobiologiczna wody w nieckach spełniała wymagania mikrobiologiczne pozwalając na jej przydatność wody do kąpieli.

W zakresie wskaźników fizykochemicznych występowały niskie poziomy potencjału redox, które nie wpływały na prowadzenie skutecznej dezynfekcji wody uwzględniając mniejszą zdolność utleniania mikroorganizmów.

Zarządzający pływalnią zapewniał udokumentowaną bieżącą obserwację wody na pływalni, podejmowanych działań naprawczych oraz prowadził udokumentowany nadzór pracy urządzeń do pomiarów jakości wody w nieckach basenowych i ich rejestrację. Systematycznie wykonywano badania jakości wody zgodnie z harmonogramem ustalonym z Inspektorem Sanitarnym w Ciechanowie.

Oceny przydatności wody do kąpieli **(4)** w niecce basenu rehabilitacyjnego DPS Kombatant dokonano w oparciu o analizę uzyskanych wyników badań laboratoryjnych **6 próbek** wody pobranych w ramach **kontroli wewnętrznych**. Uzyskane wyniki badań wykazywały wymaganą przydatność wody do kąpieli.

Stan sanitarny innych obiektów użyteczności publicznej

Hotele i pozostałe obiekty świadczące usługi noclegowe

W 2020r. przeprowadzono 16 kontroli w hotelach i innych obiektach świadczących usługi noclegowe, które nie wykazały zaniedbań w utrzymaniu bieżącej czystości i stanu technicznego. Wszystkie kontrolowane hotele i pozostałe obiekty tej grupy zaopatrywano w wodę z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia (publicznych), natomiast ścieki odprowadzane były do kanalizacji ogólnej lub zbiorników bezodpływowych.

Nie stwierdzano również zaniedbań w zakresie zapewnienie wymaganego stanu techniczno-

higienicznego pokoi oraz pozostałych udostępnianych pomieszczeń, bieliznę czystą i brudną przechowywano we właściwy sposób. Zapewniano wymianę i pranie bielizny pościelowej.

Jeden hotel posiadający zaplecze typu SPA z udostępnianym jacuzzi zapewniał laboratoryjną kontrolę jakości wody (w uzgodnieniu z PPIS) z wymagana częstotliwością. Wydano 5 ocen przydatności wody do kąpiel. Ponadto zobowiązano właściciela obiektu do podjęcia działań naprawczych w związku powtarzającymi się niskimi poziomami potencjału redox.

Mając na uwadze zagrożenia zdrowotne powodowane skażeniem instalacji ciepłej wody bakteriami z rodzaju Legionella kontynuowano nadzór w zakresie utrzymywania w obiektach hotelarskich optymalnej temperatury (55-60°C) ciepłej wody. Wymagano potwierdzenia badaniami laboratoryjnymi jakości mikrobiologiczną ciepłej wody. W oparciu o przedstawiane na kontroli wyniki badań obecności bakterii Legionella w instalacji ciepłej wody, można stwierdzić, że we wszystkich kontrolowanych obiektach nie wystąpiły skażenia mikrobiologiczne, a badania ciepłej wody były wykonywane z wymagana częstotliwością.

Hotele i pozostałe skontrolowane obiekty świadczące usługi noclegowe posiadały odpowiednie zaopatrzenie w środki dezynfekcyjne i czystościowe, w obiektach wdrożono procedury związane z wprowadzeniem stanu epidemii.

Domy pomocy społecznej oraz inne placówki dziennego pobytu

W 2020r. skontrolowano 3 dzienne domy seniora. Placówki te utrzymane były w dobrym stanie porządkowym i funkcjonalnym.

Obiekty dla bezdomnych

Kontrole przeprowadzone w 2020 r. potwierdziły funkcjonowanie na terenie powiatu ciechanowskiego 4 obiektów prowadzonych przez:

- Stowarzyszenie MONAR w Warszawie Dreglin 7 gm. Głinojeck
- Fundację „Serce Marka” Konarzewo Sławki 18a
- Fundację „Żyj od Nowa” Garnowo Duże 12 gm. Gołymín,
- Fundację „Dary Losu” w Gąsocinie ul. Kolejowa 12 gm. Sońsk

Wszystkie obiekty dla bezdomnych są placówkami całorocznymi, mieszczą się w budynkach murowanych, a ich tereny są ogrodzone.

Placówki wykazane jako schroniska spełniają większość wymagań określonych

wg rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2018 r. w sprawie minimalnych standardów, schronisk dla osób bezdomnych.

We wszystkich obiektach dla osób bezdomnych na terenie powiatu ciechanowskiego zapewnione są możliwości i warunki do całodobowego przebywania osób bezdomnych, zapewnione są warunki funkcjonalno-techniczne umożliwiające: wyżywienie, korzystanie z pomieszczeń sanitarno-higienicznych z bieżącą ciepłą i zimną wodą (ubikacje, prysznice, umywalki), pranie i suszenie odzieży, wymianę odzieży, dostęp do środków czystości, higieny i dezynfekcyjnych. We wszystkich obiektach odbywa się przygotowywanie posiłków przez osoby wyznaczone, posiadające badania do celów sanitarno-epidemiologicznych. Pomieszczenia w których przygotowywane są posiłki wyposażone są w niezbędny sprzęt.

W Dreglinie natomiast dodatkowo zapewniona jest opieka socjalna i terapeutyczna w celu aktywizacji mieszkańców m. in. w prace tzw. domowe i na rzecz mieszkańców oraz w celu uzyskania samodzielności życiowej i wyjścia z bezdomności.

Przeprowadzono 8 kontroli w tych placówkach. Zagadnienia na które zwracano szczególną uwagę to zapewnienie środków do utrzymania higieny osobistej oraz środków czystości (myjąco-dezynfekcyjnych) do utrzymania czystości pomieszczeń i wyposażenia, zapewnienie odzieży zimowej oraz bielizny pościelowej, stan sanitarny pomieszczeń i urządzeń a także wdrożenie procedur w czasie stanu epidemii.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej

W 2020r. łącznie przeprowadzono 85 kontroli w zakładach fryzjerskich, kosmetycznych, tatuażu, odnowy biologicznej oraz w zakładach świadczących łącznie więcej niż jedną z usług (fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej lub tatuażu).

Główne nieprawidłowości dotyczyły braku:

- wymaganej wentylacji w pomieszczeniach świadczenia usług lub WC,
- właściwych warunków do oddzielnego przechowywania odzieży własnej i roboczej pracowników.
- procedur regulujących sposób postępowania przy wykonywaniu czynności w ramach świadczonych usług, w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich, określających zasady stosowania sterylnego sprzętu oraz sposoby

przeprowadzania dezynfekcji skóry, błon śluzowych i dekontaminacji pomieszczeń, a także urządzeń.

- kart charakterystyki stosowanych niebezpiecznych substancji i mieszanin chemicznych.

W 2020 roku podczas kontroli odnotowano, że coraz więcej zakładów świadczących usługi kosmetyczne, przeprowadza sterylizację używanych narzędzi (które z założenia naruszają ciągłość tkanek ludzkich) we własnych sterylizatorach parowych i prowadzi kontrolę skuteczności tych procesów. We wszystkich kontrolowanych zakładach kosmetycznych skuteczność sterylizacji była potwierdzana badaniami.

W ramach nadzoru sanitarnego wydano 8 decyzji (w tym: 4 nakazujące i 4 obciążające opłatą).

Mając na uwadze ewentualne zagrożenia zdrowotne (możliwość zakażeń bakteryjnych, wirusowych i grzybiczych) w ww. zakładach tradycyjnie już kontynuowano prowadzenie instruktażu w trakcie kontroli, dotyczącego zasad sporządzania roztworów dezynfekcyjnych i ich właściwego stosowania, a także obsługi nowo zakupionych sterylizatorów.

Dworce, przystanki kolejowe i środki transportu osobowego.

W 2020 r. przeprowadzono 9 kontroli dworców i przystanków PKP wraz z peronami i przytorzami. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie bieżącego stanu sanitarnego, zapewniono zasady korzystania z tych obiektów zgodnie z wytycznymi w czasie stanu epidemii.

Stan sanitarny skontrolowanych 15 środków transportu osobowego należących do ZKM nie wymagał interwencji PPIS. Autobusy wyjeżdżające w trasę były należycie przygotowane pod względem sanitarnym.

Skontrolowane 3 pociągi relacji Ciechanów-Warszawa to nowoczesne zespoły trakcyjne ze sprawnymi technicznie ubikacjami posiadającymi systemy do gromadzenia nieczystości ciekłych i właściwie wyposażonymi w środki do utrzymania higieny (dozowniki z mydłem, papier toaletowy i ręczniki papierowe).

W środkach transportu osobowego również stosowano się do zaleceń i wytycznych wprowadzonych w czasie stanu epidemii.

Ustępy publicznie, toalety ogólnodostępne oraz ustępy stacji paliw

W 2020 r. przeprowadzono 36 kontroli ustępów publicznych, ubikacji publicznych

ogólnodostępnych w centrach handlowych, a także ustępów na stacjach paliw. Obiekty na bieżąco sprzątano i dezynfekowano oraz właściwie wyposażano w środki do utrzymania higieny osobistej użytkowników. Szczególnie zwracano uwagę na stosowanie procedur w czasie stanu epidemii.

Ustępy publiczne miejskie to obiekty, które od lat funkcjonują bez modernizacji i posiadają wyeksploatowane wyposażenie techniczne .

Cmentarze i domy przedpogrzebowe, środki transport pogrzebowego

Kontrole 6 cmentarzy nie wykazały nieprawidłowości w zakresie gromadzeń i usuwania odpadów z terenu tych obiektów. Ponadto przeprowadzono 3 kontrole domów pogrzebowych i środków transportu do przewozu zwłok.

Tereny rekreacyjne i pozostałe obiekty użyteczności publicznej

W 2020 roku przeprowadzono 13 kontroli terenów rekreacyjnych tj. placów zabaw, piaskownice, parków i skwerów. Nie stwierdzono nieprawidłowości , tereny utrzymywano w dobrym stanie porządkowym i funkcjonalnym. Wykonano również 19 kontroli innych obiektów użyteczności publicznej takich jak.: apteki, obiekty sportowe, ośrodki kultury i muzea. Nie stwierdzono nieprawidłowości sanitarnych, zwracano szczególną uwagę na stosowanie procedur przeciwepidemicznych w czasie stanu epidemii.

STAN SANITARNO – HIGIENICZNY PLACÓWEK OŚWIATOWO – WYCHOWAWCZYCH

Nadzór sanitarny nad placówkami nauczania i wychowania

Liczba placówek znajdujących się pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ciechanowie w 2020 roku wynosiła 113, w tym:

- 96 placówek stałych, publicznych i niepublicznych, dla których organem prowadzącym jest miasto, gmina, stowarzyszenie lub osoba fizyczna
- 17 turnusów zorganizowanego wypoczynku zimowego dzieci i młodzieży, zgłoszone do elektronicznej bazy wypoczynku

Przeprowadzono 82 kontrole, w tym:

- 22 kontrole podstawowe
- 7 kontroli w ramach przygotowania do nowego roku szkolnego
- 17 kontroli placówek sezonowych (8 w ramach „Bezpieczne Ferie”, 9 w ramach akcji „Bezpieczne Wakacje”)
- 11 kontroli sprawdzających wykonanie obowiązków z nałożonych decyzji
- 6 kontroli w celu wydania opinii dotyczących nowopowstałych placówek
- 2 kontrole interwencyjne
- 17 kontroli tematycznych w zakresie stosowania przepisów prawa odnoszących się do obowiązującego w Polsce stanu epidemii – Sars – Cov – 2.

Tabela: Nadzór sanitarny nad placówkami nauczania i wychowania

Rodzaj placówek			Liczba placówek w ewidencji	liczba przeprowadzonych kontroli	liczba dzieci i młodzieży w skontrolowanych placówkach
Żłobki / kluby dziecięce			6	6	173
Przedszkola / inne formy wychowania przedszkolnego		ogółem	29	16	748
		w tym specjalne	1	1	-
Szkoły funkcjonujące samodzielnie	szkoły podstawowe		31	29	442
	licea ogólnokształcące		3	0	0
	technika		2	0	0
	branżowe szkoły I i II stopnia		1	0	0
	szkoły policealne		2	1	-
Zespoły szkół			7	2	311
Placówki funkcjonujące w zespołach	przedszkola	ogółem	2	1	27
		w tym specjalne	0	0	0
	szkoły podstawowe		2	1	284
	licea ogólnokształcące		3	0	0
	technika		5	0	0
	branżowe szkoły I i II stopnia		3	0	0
	bursy i internaty		2	0	0
	Szkoły wyższe	publiczne	liczba uczelni	1	0
liczba obiektów			2	0	-
niepubliczne		liczba uczelni	0	0	0
		liczba obiektów	0	0	0

Placówki kształcenia ustawicznego	1	0	0
Placówki z pobytem całodobowym	4	1	-
Placówki wychowania pozaszkolnego	9	0	0
Placówki sezonowe	17	17	505
Inne kontrole:	-	9	-
OGÓŁEM	96	82	2179

Zmiany w infrastrukturze nadzorowanych placówek

W 2020 roku do wykazu placówek dodano 14 nowych obiektów:

- Centrum Szkoleniowe Wiedza – branżowa szkoła I i II stopnia
- Park Nauki Torus w Ciechanowie – placówka wychowania pozaszkolnego
- Kamienica 18 w Ciechanowie – placówka wychowania pozaszkolnego
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Ciechanowie – placówka wychowania pozaszkolnego
- Zespół Szkół nr 1 w Ciechanowie
- Zespół Szkół nr 2 w Ciechanowie
- Zespół Szkół nr 3 w Ciechanowie
- Liceum Ogólnokształcące nr 1 w Ciechanowie
- Powiatowe Centrum Kultury i Sztuki w Ciechanowie
- Centrum Kształcenia Ustawicznego w Ciechanowie
- Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Ciechanowie
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Ciechanowie
- Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Socjalizacyjna w Gołotczyźnie
- Zespół Szkół Technicznych w Ciechanowie.

W ramach realizacji zamierzeń ujętych w planie na 2020 rok, w sierpniu skontrolowano placówki pod względem oceny przygotowania do nowego roku szkolnego 2020/2021. Kontrole szkół przeprowadzono w 7 placówkach z 29 uzyskano informacje pocztą elektroniczną, w formie wypełnionej tabelki „przygotowanie szkół do nowego roku szkolnego 2020/2021”.

We wszystkich placówkach prace remontowe zakończyły się przed rozpoczęciem roku szkolnego (do dnia 31 sierpnia 2020 r.).

Higiena procesu nauczania

Ergonomia mebli szkolnych i przedszkolnych

Ocenę dostosowania mebli szkolnych do wzrostu dzieci przeprowadzono w:

- 6 przedszkolach, oceniono 117 stanowisk, nie stwierdzono nieprawidłowości
- 7 szkołach podstawowych, w tym 1 zespole szkół, oceniono 189 stanowiska.

Nieprawidłowości stwierdzono w 1 placówce, 22 były niewłaściwie dobrane do wzrostu dzieci.

Ergonomia wyposażenia szkół w klasach I – III oraz w oddziałach przedszkolnych ulega znacznej poprawie. Natomiast z uwagi na sposób organizacji zajęć (zmiana sal lekcyjnych) w klasach IV – VIII, w większości placówek występują trudności z dostosowaniem mebli do wzrostu dzieci.

Higieniczna ocena rozkładu zajęć lekcyjnych

Oceniono rozkład zajęć lekcyjnych w 7 placówkach (48 oddziałów), nie stwierdzono nieprawidłowości. Przy ocenie brano pod uwagę:

- rozpoczynanie zajęć o stałej porze,
- równomierne obciążenie nauką na przestrzeni tygodnia (wymóg ten określa § 4 rozporządzenia MENiS z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach Dz. U. z 2020 r. poz. 1604).

Nadzór nad warunkami wypoczynku dzieci i młodzieży

W 2020 r. na terenie powiatu ciechanowskiego funkcjonowało 17 placówek wypoczynku dzieci i młodzieży, w tym: 8 akcji zimowej i 9 akcji letniej, zgłoszonych do elektronicznej bazy MEN, skorzystało z nich ogółem 505 uczestników.

Tabela: Nadzór nad warunkami wypoczynku dzieci i młodzieży w 2020 r

Rodzaj wypoczynku	Liczba turnusów	Liczba uczestników	Liczba przeprowadzonych kontroli
w formie wyjazdowej (obozy)	3	277	3
w miejscu zamieszkania (półzimowiska, półkolonie)	14	228	14
Ogółem	17	505	17

Obozy sportowe zorganizowano w Hotelu „Olimpijski” w Ciechanowie. Podczas wypoczynku uczestnicy korzystali z pokoi dwu- i trzyosobowych, z łazienkami oraz bazy Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Ciechanowie (hali sportowej, krytej pływalni, lodowiska). Uczestnikom zapewniono całodzienne wyżywienie: śniadanie, obiad, kolację. Organizatorem wypoczynku w formie **biwaku**, była Chorągiew Mazowiecka ZHP w Ciechanowie. Podczas biwaku uczestnicy korzystali z bazy lokalowej Szkoły Podstawowej w Ościskowie. Uczestnikom zapewniono wyżywienie w formie obiadu.

14 turnusów wypoczynku zorganizowano w miejscu zamieszkania przez:

- Muzeum Romantyzmu w Opinogórze (1 turnus)
- Stowarzyszenie APN Olimp Ciechanów (1 turnus)
- Akademię Piłkarską Ciechanów (3 turnusy)
- Urząd Miasta Ciechanów (4 turnusy)
- Ciechanowski Ośrodek Edukacji Kulturalnej STUDIO (1 turnus)
- Kamienicę Warszawska 18 (1 turnus)
- DARTOL – rozrywka dla pociech (3 turnusy)

Wszyscy organizatorzy półkolonii zapewnili uczestnikom wyżywienie, które zapewniały placówki znajdujące się rejestrze Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie prowadzonego żywienia.

Państwowa Inspekcja Sanitarna w Ciechanowie przeprowadziła 17 kontroli. W czasie trwania akcji zimowej i akcji letniej wśród uczestników nie notowano wypadków, urazów, zatruc. Obiekty, w których zlokalizowany był wypoczynek znajdują się pod nadzorem Inspekcji Sanitarnej, zapewnione są w nich właściwe warunki do prowadzenia zajęć z dziećmi oraz do utrzymania higieny osobistej. Nieprawidłowości wykazane podczas kontroli dotyczyły bloku żywienia w jednej placówce, podczas której dzieci spożywały posiłek w Cafe PITAGORAS.

Nieprawidłowość stwierdzona podczas kontroli dotyczyła braku wykazu składników produktów złożonych oraz zaznaczonych składników i substancji alergennych w oznakowaniu potraw. Dokumentację uzupełniono, postępowanie administracyjne umorzono.

Działalność pokontrolna w placówkach nauczania, wychowania i opieki oraz wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży

W 2020 roku w ewidencji PSSE w Ciechanowie było 96 stałych placówek oświatowo-wychowawczych. Kontrole sanitarne przeprowadzono w 22 placówkach, obejmując bieżącym nadzorem 22,9 % placówek będących w ewidencji.

Analizując stan sanitarny placówek, kierowano się następującymi kryteriami:

- stan techniczny
- bieżąca czystość i porządek
- warunki do utrzymania higieny osobistej
- warunki do prowadzenia zajęć w-f
- ergonomia stanowiska pracy ucznia i przedszkolaka
- higiena pracy umysłowej.

W wyniku przeprowadzonych kontroli Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ciechanowie wydał:

- 28 decyzji administracyjnych, w tym 7 decyzji nakazowych, 9 decyzji płatniczych i 12 decyzji zmieniające termin wykonania
- wystosował 3 wystąpień pokontrolne
- wydał 6 opinii sanitarnych
- wydał 59 opinii w sprawie zawieszenia zajęć w placówkach oświatowych w związku z wystąpieniem zachorowania na COVID – 19 na terenie placówki.

Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego utrzymuje się na podobnym poziomie jak w 2019 r. Kompletną bazę sportową do prowadzenia obowiązkowych zajęć wychowania fizycznego tzn. sale gimnastyczne, zastępcze sale gimnastyczne, boiska oraz natryskownie posiadają 2 z 7 skontrolowanych placówek.

Warunki do utrzymania higieny osobistej w placówkach nauczania i wychowania

Wszystkie 22 skontrolowane placówki zaopatrzone są w wodę z wodociągów publicznych, będących pod stałym nadzorem inspekcji sanitarnej.

Wśród skontrolowanych placówek:

- 14 posiada podłączenie do sieci kanalizacyjnej centralnej (miejskiej lub gminnej)
- 8 posiada zbiorniki bezodpływowe (szambo).

Nie stwierdzono niezachowania standardów dostępności do urządzeń sanitarnych dla uczniów, uczniowie mają stały dostęp do środków ochrony higieny osobistej.

Prowadzenie dożywienia w szkołach podstawowych

Dożywianie prowadzone jest w 5 skontrolowanych placówkach:

- Posiłki przygotowywane na miejscu w 2 szkołach
- Posiłki dowożone są do 3 szkół

Z posiłków korzystało 351 uczniów, w tym 170 posiłków było dofinansowanych.

PROFILAKTYKA ZDROWOTNA

Realizując zapisy art. 6 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ciechanowie inicjuje, koordynuje i nadzoruje działalność oświatowo – zdrowotną w celu ukształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych, a w szczególności:

- wytycza kierunki przedsięwzięć zmierzające do zaznajamiania społeczeństwa z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia
- popularyzuje zasady higieny i racjonalnego żywienia
- pobudza aktywność społeczną do działań na rzecz własnego zdrowia
- ocenia działalność oświatowo – zdrowotną prowadzoną przez szkoły i inne placówki oświatowo – wychowawcze

Działania podejmowane w 2020 roku wynikały z:

- ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej
- Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020
- zaleceń Ministerstwa Zdrowia oraz Światowej Organizacji Zdrowia
- sytuacji epidemiologicznej w Polsce, województwie mazowieckim i powiecie ciechanowskim.

W realizacji zadań, partnerami Inspekcji Sanitarnej w Ciechanowie były organizacje i instytucje, w szczególności:

- Główny Inspektor Sanitarny
- Wojewódzka Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Warszawie
- Starostwo Powiatowe w Ciechanowie
- Specjalistyczny Szpital Wojewódzki w Ciechanowie
- Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Ciechanowie
- Powiatowe Centrum Kultury i Sztuki w Ciechanowie
- Komenda Powiatowa Policji w Ciechanowie
- Urząd Miasta w Ciechanowie
- Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Ciechanowie
- Polski Czerwony Krzyż Oddział Rejonowy w Ciechanowie

- Stowarzyszenie Higieny Lecznictwa
- Narodowy Instytut Żywności i Żywienia w Warszawie
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Ciechanowie
- Zespół Medycznych Szkół Policealnych w Ciechanowie
- Placówki oświatowe z terenu powiatu ciechanowskiego, w tym przedszkola, szkoły podstawowe i ponadpodstawowe)
- lokalne media

Główne obszary działania:

1. Profilaktyka uzależnień.
2. Profilaktyka nadwagi i otyłości.
3. Profilaktyka chorób nowotworowych.
4. Profilaktyka chorób zakaźnych.
5. Profilaktyka zdrowego stylu życia.

Wszystkie obszary działania realizowane były w ramach interwencji programowych, tj. programy profilaktyczne i nieprogramowych, tj. różne akcje działania promujące zdrowie. W ramach koordynacji i monitorowania programów prozdrowotnych przez Inspekcję Sanitarną w Ciechanowie w 2020 r., pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia przeprowadzili 24 wizytacje w placówkach oświatowych. Realizację programów w szkołach oceniono pozytywnie. Wszystkie wizytowane szkoły podejmowały działania zgodne z założeniami programowymi oraz wykazywały dodatkowe inicjatywy w zakresie profilaktyki zdrowotnej. Łącznie odbiorcami wszystkich działań prozdrowotnych organizowanych, inicjowanych i koordynowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego na terenie powiatu ciechanowskiego w 2020 r. było ponad 15000 osób.

Działania podejmowane wg podziału na poszczególne obszary

Profilaktyka uzależnień

Realizacja programów profilaktycznych w placówkach oświatowych przedszkola, szkoły podstawowe i ponadpodstawowe z terenu powiatu ciechanowskiego, w tym:

- Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i

innych środków psychoaktywnych „ARS, czyli jak dbać o miłość?”

W roku szkolnym 2019/2020 w programie udział wzięły 4 szkoły ponadpodstawowe

- Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce, w ramach którego w placówkach oświatowych powiatu ciechanowskiego realizowano następujące programy profilaktyczne:
  - „Czyste powietrze wokół nas”- udział wzięło 11 przedszkoli z terenu powiatu
  - „Nie pal przy mnie proszę”- udział wzięło 20 szkół podstawowych
  - „Znajdź właściwe rozwiązanie”- udział wzięło 17 szkół podstawowych

Profilaktyka nadwagi i otyłości

W związku z wystąpieniem stanu epidemii Sars-CoV-2 program profilaktyczny „Trzymaj formę” nie został zrealizowany w roku 2019/2020.

Profilaktyka chorób nowotworowych

Realizacja programów profilaktycznych w placówkach oświatowych (szkoły ponadpodstawowe z terenu powiatu ciechanowskiego), w tym:

- Program profilaktyki raka szyjki macicy dla uczniów szkół ponadpodstawowych „Wybierz życie pierwszy krok”- udział wzięło 12 szkół ponadpodstawowych z terenu powiatu ciechanowskiego
- Program profilaktyki raka piersi dla uczniów szkół ponadpodstawowych „Zdrowe piersi są OK” - udział wzięły 4 szkoły ponadpodstawowe.
- Program profilaktyki czerniaka dla uczniów szkół ponadpodstawowych „Znamię! Znam je?” - udział wzięła 1 szkoła ponadpodstawowa z terenu powiatu ciechanowskiego.

Profilaktyka chorób zakaźnych i pasożytniczych

Realizacja programów profilaktycznych w placówkach oświatowych (szkoły podstawowe i ponadpodstawowe z terenu powiatu ciechanowskiego), akcje profilaktyczne dla ogółu społeczeństwa :

- „Krajowy program zwalczania AIDS i zapobiegania zakażeniom HIV”/ udział wzięło 38 placówek oświatowych z terenu powiatu ciechanowskiego
- Program profilaktyki zapobiegania zakażeniom wywołanym przez meningokoki „Pierwszy dzwonek” dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych/ udział wzięło 14 szkół podstawowych z terenu powiatu ciechanowskiego
- Program profilaktyczny „Kleszcz mały czy duży nic dobrego nie wróży” - udział wzięło

17 szkół podstawowych z terenu powiatu ciechanowskiego

- Program profilaktyczny „Chroń się przed kleszczami wszystkimi sposobami - udział wzięło 16 szkół podstawowych z terenu powiatu ciechanowskiego
- Profilaktyka grypy - krzewienie wśród społeczeństwa zasad profilaktyki grypy oraz wzrost świadomości na temat groźnych powikłań pogrypowych za pomocą materiałów edukacyjnych, umieszczanych w mediach społecznościowych
- Profilaktyka Covid 19 – zaszczepianie wśród społeczeństwa zasad profilaktyki poprzez dystrybucję materiałów edukacyjnych w mediach społecznościowych, podmiotach leczniczych i placówkach oświatowych. W ramach akcji zorganizowano spotkania z dyrektorami placówek oświatowych mające na celu edukację w zakresie zapobiegania rozprzestrzenianiu się wirusa Sars –CoV-2 wśród personelu , dzieci oraz młodzieży.

Profilaktyka zdrowego stylu życia

Realizacja kampanii „ Bezpieczne Ferie 2020 „ i „ Bezpieczne wakacje 2020 ” - łącznie udział wzięło 648 osób.

ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Oceny stanu sanitarnego powiatu ciechanowskiego dokonano na podstawie wykonywanych przez zapobiegawczy nadzór sanitarny czynności, wynikających z zakresu określonego w art. 3 ustawy o *Państwowej Inspekcji Sanitarnej*, uwzględniając następujące zagadnienia:

- 1) opiniowanie projektów dokumentów z zakresu planowania przestrzennego,
- 2) opiniowanie przedsięwzięć wymagających przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko,
- 3) opiniowanie dokumentacji projektowej,
- 4) udział w dopuszczeniu obiektów budowlanych do użytkowania.

Opiniowanie w zakresie planowania przestrzennego

Wydano 11 opinii uzgadniających zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko oraz zaopiniowano 11 projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego - na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Opiniując (po zapoznaniu się z prognozą oddziaływania na środowisko) projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zwracano uwagę na zapisy dotyczące ustaleń w zakresie kształtowania ładu przestrzennego, zasad ochrony środowiska, zasad obsługi komunikacyjnej, zasad uzbrojenia terenów w infrastrukturę techniczną - mając na względzie zapewnienie prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej, w tym zaopatrzenie ludności w wodę do spożycia o odpowiedniej jakości, zapewnienie właściwej gospodarki odpadami oraz minimalizację zagrożeń dla terenów zabudowy chronionej, ze szczególnym uwzględnieniem aspektów ochrony akustycznej oraz jakości powietrza atmosferycznego.

Podstawowym celem opiniowanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego było stwarzanie warunków prawnych dla szybszej realizacji zabudowy mieszkaniowej i usługowej na danym terenie oraz wprowadzaniu zapisów zakazujących między innymi lokalizowania wielkoprzemysłowych ferm hodowlanych.

W 2020 r. nie wpłynął żaden wniosek w sprawie odstąpienia od przeprowadzenia

strategicznej oceny oddziaływania na środowisko na podstawie art. 48 ustawy o udostępnianiu informacji.

Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie był zgodny z zapisami art. 51 cytowanej wyżej ustawy.

Opiniowanie w zakresie przedsięwzięć wymagających przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko

Wydano 16 opinii w sprawie konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko dla przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, które dotyczyły między innymi budynków inwentarskich, budowy sieci kanalizacyjnej, kopalni odkrywkowych kruszywa, studni głębinowych, instalacji do zbierania i przetwarzania odpadów.

W 3 przypadkach stwierdzono potrzebę przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i określono zakres raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

Wydano 3 opinie w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Opinie te dotyczyły przedsięwzięć związanych z hodowlą drobiu oraz ubojnią drobiu.

Ze względu na bliskie sąsiedztwo zabudowy mieszkaniowej odmówiono ponownie uzgodnienia uwarunkowań środowiskowych dla realizacji planowanej fermy drobiu o obsadzie 640 DJP w miejscowości Bieńki-Śmietanki, gm. Sońsk.

Istotnym czynnikiem mającym wpływ na stan sanitarny powiatu były działania zapobiegawcze przy planowaniu lokalizacji inwestycji będących przedsięwzięciami – w rozumieniu przepisów ochrony środowiska. W ramach tego postępowania zwracano uwagę na zgodność ich lokalizacji z ustaleniami m.p.z.p. (o ile takie były) oraz oceniano wpływ danego przedsięwzięcia na środowisko oraz zdrowie i warunki życia ludzi zamieszkujących w ich sąsiedztwie.

Wymagano stosowania zabezpieczeń zapewniających uzyskanie dopuszczalnego poziomu hałasu na terenach zabudowy chronionej akustycznie (dotyczy to zarówno prac w trakcie budowy jak i hałasu powodowanego pracą np. urządzeń wentylacyjnych podczas eksploatacji).

Zwracano uwagę na zagrożenia dla środowiska gruntowo-wodnego (zabezpieczenie odpowiedniej jakości wody pitnej, odprowadzenie ścieków, właściwej gospodarki odpadami,

nawozami naturalnymi, stosowania rozwiązań ograniczającej emisję pyłów i gazów do atmosfery).

W szczególności analizowano skuteczność planowanych zabezpieczeń chroniących jakość powietrza atmosferycznego oraz rozwiązań związanych z dotrzymaniem obowiązujących norm hałasu w środowisku.

Uzgadniane były tylko te przedsięwzięcia, które na podstawie przedłożonych dokumentów oraz przepisów prawa nie powinny stwarzać zagrożenia dla zdrowia i warunków życia ludzi zamieszkujących w ich sąsiedztwie.

Najwięcej problemów w tym zakresie stwarza nadal opiniowanie lokalizacji obiektów hodowlanych. Aktualnie problem uciążliwości zapachowej nie jest unormowany pod względem prawnym i metodycznym. Obecnie najbardziej skutecznym środkiem ograniczającym lokalizowanie uciążliwych ferm wielkotowarowych są odpowiednie zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Opiniowanie dokumentacji projektowej

Dokonano uzgodnienia 9-ciu projektów przed uzgodnieniem projektu prowadzono konsultacje z odpowiednimi komórkami nadzoru bieżącego.

Uzgadniając dokumentację projektową zwracano szczególną uwagę na układ funkcjonalny pomieszczeń, zapewnienie odpowiednich pomieszczeń higieniczno-sanitarnych na warunki zaopatrzenia obiektu w wodę i odprowadzenia ścieków oraz wentylację pomieszczeń.

Najczęściej uzgadniana przez PPIS w Ciechanowie w 2020 r. dokumentacja projektowa dotyczyła budynków handlowo-usługowych oraz obiektów służby zdrowia

Udział w dopuszczeniu obiektów budowlanych do użytkowania

W ramach prowadzonej działalności uczestniczono w dopuszczeniu do użytkowania 91 obiektów. Stanowisko zajmowane było na podstawie art. 56 ustawy – Prawo budowlane. W 30 obiektach, istotnych z punktu widzenia inspekcji sanitarnej, stanowisko miało formę opinii sanitarnej. W tych przypadkach wydanie opinii poprzedzone było dokonaniem oględzin, sporządzeniem stosownego protokołu oraz analizą protokołów badań i sprawdzeń tj. wyników badania wody, opinii o drożności kanałów wentylacji grawitacyjnej, pomiarów wydajności wentylacji mechanicznej, pomiarów natężenia oświetlenia pomieszczeń światłem sztucznym oraz

atestów higienicznych i deklaracji zgodności na materiały i wyroby budowlane zastosowane w kontrolowanym obiekcie.

- Zwracano również uwagę na zastosowane urządzenia chroniące środowisko oraz sposób odprowadzania ścieków.
- W dopuszczanych do użytkowania obiektach dominowało zaopatrzenie w wodę z wodociągu publicznego, odprowadzenie ścieków do istniejącej sieci kanalizacji oraz mechaniczna wentylacja pomieszczeń.

Przekazywane do użytkowania obiekty realizowane były na ogół na podstawie dokumentacji projektowej uzgodnionej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych.

W 2020 r. uczestniczono w dopuszczeniu do użytkowania m. in.:

- przebudowy apteki szpitalnej i laboratorium diagnostycznego na terenie Specjalistycznego Szpitala Wojewódzkiego w Ciechanowie,
- zakładu przetwarzania odpadów poubojowych zakładu „Cedrob” w Ujazdówku gm. Ciechanów,
- hali sportowej w Ojrzeniu,
- lakierni proszkowej w Ciechanowie,
- budynku produkcyjnego na terenie zakładu produkcji narzędzi „Fanar” w Ciechanowie,
- zakładu lakierni na terenie zakładu „Metal-Tech” w Ciechanowie,
- sklepu „Biedronka” w Grudusku.

Pozostałą część obiektów odbieranych stanowiły głównie budynki handlowo-usługowe.

- W dopuszczanych do użytkowania obiektach dominowało zaopatrzenie w wodę z wodociągu publicznego, odprowadzenie ścieków do istniejącej sieci kanalizacji oraz mechaniczna wentylacja pomieszczeń.

Przekazywane do użytkowania obiekty realizowane były na ogół na podstawie dokumentacji projektowej uzgodnionej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych.

Uzgadnianie dokumentacji projektowej oraz uczestniczenie w dopuszczeniu obiektów do użytkowania umożliwia eliminację nieprawidłowości w zakresie rozwiązań programowo-funkcjonalnych, wykończenia pomieszczeń, instalacji sanitarnych, warunków środowiska pracy oraz wyposażenia obiektów, tak aby w trakcie eksploatacji nie powodowały one zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi.

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny realizując swoje zadania prewencyjnie, w sposób istotny, wpływa na stan sanitarny powiatu ciechanowskiego (jego poprawę), a tym samym chroni zdrowie i życie ludzkie przed niekorzystnym wpływem szeroko rozumianych uciążliwości i szkodliwości.

PODSUMOWANIE

Działania prowadzone przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ciechanowie w 2019r. miały na celu zapewnienie bezpieczeństwa sanitarno – higienicznego w różnych obszarach zdrowia publicznego na nadzorowanym terenie. W celu realnych i potencjalnych zagrożeń mogących wpływać na stan warunków zdrowotnych ludności nadzorowano i monitorowano m.in.

- sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych
- bezpieczeństwo żywności, żywienia i przedmiotów użytku
- środowisko pracy, w którym mogą występować czynniki szkodliwe i uciążliwe dla zdrowia
- jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi
- stan sanitarny obiektów żywnościowo – żywieniowych, zakładów opieki zdrowotnej, placówek nauczania i innych obiektów użyteczności publicznej

W 2020 roku sytuacja epidemiologiczna w powiecie ciechanowskim nie była stabilna. W związku z rozprzestrzenianiem koronawirusa na całym świecie oraz rosnącą liczbą zgonów w dniu 20 marca 2020 r. wprowadzono na terenie całego kraju stan epidemii wywołanej wirusem SARS-CoV-2. Z uwagi na szybkość rozprzestrzeniania się wirusa i zagrożenie jakie wiązało się z zakażeniem tym czynnikiem, pracownicy PSSE w Ciechanowie podejmowali wszelkie działania mające na celu przecięcie dróg zakażenia. W związku z zachorowaniem 2275 osób, kwarantanną objęto 8 375 osoby (łącznie przeprowadzono 10 647 wywiadów).

Niezależnie od powyższego równolegle, tak jak dotychczas, zbierano dane w zakresie zachorowalności na pozostałe jednostki chorobowe, w przypadku których zaobserwowano spadek w stosunku do lat ubiegłych. Ograniczenia wprowadzone w związku z wystąpieniem epidemii, wpłynęły na zmniejszenie ilości rejestrowanych chorób zakaźnych, szczególnie tych przenoszonych drogą powietrzno-kropelkową, a także tych wywołanych przez kleszcze. Nie obserwowano też przypadków zawleczeń chorób z innych krajów.

Przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ciechanowie w analizowanym okresie kontynuowali działania w kierunku poprawy zgłaszalności podejrzeń i rozpoznań zakażeń lub chorób zakaźnych przez podmioty wykonujące działalność leczniczą,

dlatego też przypominano o ww. obowiązku w trakcie kontroli sanitarnych przeprowadzanych w podmiotach wykonujących działalność leczniczą, co było odnotowywane w protokołach. Należy podkreślić, że działania nadzоровe prowadzone przez pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie utrzymania zgłaszalności zakażeń i chorób zakaźnych na rzetelnym poziomie, są niezbędne dla dokonywania rzeczywistych ocen sytuacji epidemiologicznej w powiecie.

W zakresie prowadzonego nadzoru nad bezpieczeństwem udzielanych świadczeń należy stwierdzić, iż kierownicy podmiotów leczniczych przejawiają dbałość w zakresie zapewnienia należytego stanu technicznego, a dzięki decyzjom i zaleceniom pokontrolnym utrzymuje się zadowalający stan sanitarny. Bieżące naprawy odbywają się sukcesywnie i w stosunkowo krótkim czasie. Podnoszony jest standard obiektów i dostosowanie pomieszczeń do obowiązujących przepisów prawnych. Podmioty działalności leczniczej posiadają opracowane procedury, instrukcje oraz standardy postępowania mające na celu zapobiegania zakażeniom, w tym opracowane i wdrożone procedury w związku z ogłoszeniem pandemii koronawirusa w Polsce. Przestrzeganie przez personel medyczny podmiotów działalności leczniczej procedur higienicznych i medycznych, mających na celu zapobieganie i zwalczanie czynników zakaźnych oraz utrzymanie właściwego stanu higieniczno-sanitarnego pomieszczeń, wpływają na zapewnienie bezpieczeństwa zarówno pacjentów, jak i pracowników medycznych.

W obiektach żywnościowo – żywnościowych stan sanitarny ulega pozytywnym zmianom.

Systematycznie poprawia się jakość środków spożywczych o czym świadczy mała ilość próbek kwestionowanych. Jest to wynikiem poprawy stanu sanitarno – technicznego placówek, przestrzegania ogólnych zasad higieny w produkcji, obrocie, transporcie, wdrożenia i funkcjonowania systemów kontroli wewnętrznej (GHP, GMP, HACCP). Sprawowany nad zakładami nadzór sanitarny zwiększa bezpieczeństwo konsumentów spożywających wyprodukowaną i wprowadzoną do obrotu żywność.

Zgodnie z przedmiotową oceną stanu sanitarnego powiatu w 2020 r. można stwierdzić, że utrzymuje się wysoka liczba krótkotrwałych skażeń mikrobiologicznych w wodzie wodociągowej (ogólna liczba bakterii w 22⁰C, bakterii grupy coli), a także przekroczeń w zakresie wskaźników fizykochemicznych (mangan, mętność, żelazo).

Prowadzone postępowanie administracyjne przez organy PIS skutecznie przeciwdziało ewentualnym zagrożeniom zdrowotnym konsumentów, a podejmowane przez przedsiębiorstwa wodociągowe działania naprawcze w postaci dezynfekcji i płukania urządzeń lub sieci

wodociągowych okazały się skuteczne.

Stałego nadzoru sanitarnego wymaga również jakość wody na pływalniach i kąpieliskach, co potwierdzają nieprawidłowe wyniki badań w zakresie wskaźników fizykochemicznych pobranych próbek wody basenowej.

Wzmoczonego nadzoru sanitarnego w zakresie kontroli obecności bakterii z rodzaju Legionella wymagają obiekty Specjalistycznego Szpitala Wojewódzkiego w Ciechanowie oraz obiekty noclegowe. W 2020 r. szczególnie dużo uwagi w czasie kontroli prowadzonych przez PIS poświęcono na zagadnienia reżimu sanitarnego i stosowania procedur w czasie stanu epidemii z powodu wirusa SARS Covid – 2.

Rok 2020 był rokiem szczególnie trudnym dla funkcjonujących placówek oświatowych wynikający z ograniczeń podyktowanych czasowymi ograniczeniami funkcjonowaniu tych obiektów. Część z placówek z chwilą wprowadzenia nauki online w dniu 16 marca 2020 r. nie powróciła do stacjonarnej nauki, aż do okresu wakacyjnego. Pozostałe dostosowały się do obowiązujących wytycznych opracowanych przez Ministerstwo Zdrowia, Ministerstwo Edukacji oraz Głównego Inspektora Sanitarnego. Wszystkie obowiązujące wytyczne były przesyłane do szkół i placówek na bieżąco. We wrześniu placówki zaczęły pracować stacjonarnie. Ponowna zmiana organizacji na naukę online nastąpiła od dnia 9 listopada 2020 r. i trwała do końca roku 2020.